

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 35 och 35 a § i lagen om välfärdsområdenas finansiering

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om välfärdsområdenas finansiering ändras.

Övergångsutjämnningen föreslås bli ändrad så att den skillnad mellan de kalkylerade och faktiska kostnaderna per invånare som överstiger 50 euro jämnas ut tills vidare genom en permanent övergångsutjämnning. Samtidigt ändras graderingen av övergångsutjämnningen till denna del.

De retroaktiva löneharmoniseringskostnader som ingår i kommunernas bokslutsuppgifter för 2021 och 2022 beaktas när övergångsutjämnningarna justeras 2023. Enligt förslaget ska det genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om hur retroaktiva löneharmoniseringskostnader bokförda på de år som inverkar på överföringskalkylerna beaktas så att de inte snedvrider de kostnader som överförs.

Dessutom föreslås det bestämmelser enligt vilka den statligt finansierade andelen av övergångsutjämnningarna ska beaktas när välfärdsområdenas finansiering på riksnivå justeras i efterhand. Den andel av övergångsutjämnningarna som staten finansierar avses beaktas vid justeringen i efterhand utöver den kalkylerade finansieringen, varvid den inte höjer det belopp som betalas på basis av skillnaden mellan de kalkylerade och de faktiska kostnaderna.

Det föreslås även vissa tekniska ändringar i språkdräkten i bestämmelserna om övergångsutjämnningar.

Välfärdsområdets finansiering för 2023 korrigeras i efterhand med en ersättning av engångsnatur som beräknas separat för varje välfärdsområde på basis av kommunernas bokslutsuppgifter för 2022. Engångsersättningen ska kunna bokföras i välfärdsområdets finansiering för 2023 och avses betalas ut i januari 2024.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft våren 2023.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Beredning.....	4
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	5
3 Målsättning	7
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	8
4.1 Centrala förslag.....	8
4.1.1 De föreslagna förändringarna i övergångsutjämnningen	8
4.1.2 Korrigering av finansieringen enligt välfärdsområde för år 2023.....	9
4.2 Ekonomiska konsekvenser.....	9
4.2.1 Konsekvenser för välfärdsområdenas finansiering	9
4.2.1.1 Ändringar av övergångsutjämnningen och den statligt finansierade andelen	9
4.2.1.2 Justering av övergångsutjämnningar år 2023.....	17
4.2.1.3 Korrigering av finansieringen enligt välfärdsområde för år 2023	17
4.2.2 Konsekvenser för statsfinanserna.....	17
5 Remissvar	18
5.1 Inledning	18
5.2 Universitetssjukhuslägget.....	19
5.3 Ändringar av övergångsutjämnningen	21
5.4 Korrigering av finansieringen enligt välfärdsområde för år 2023.....	22
6 Specialmotivering	23
7 Bestämmelser på lägre nivå än lag	26
8 Ikraftträdande.....	26
9 Genomförande och uppföljning	26
10 Förhållande till andra propositioner.....	27
10.1 Samband med andra propositioner.....	27
10.2 Förhållande till budgetpropositionen	27
11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	27
LAGFÖRSLAG	29
Lag om ändring av 35 och 35 a § i lagen om välfärdsområdenas finansiering.....	29
BILAGA	32
PARALLELLTEXTER.....	32
Lag om ändring av 35 och 35 a § i lagen om välfärdsområdenas finansiering.....	32

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

I maj 2022 överlämnades regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av finansieringslagstiftningen i anslutning till reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet (RP 68/2022 rd) till riksdagen. Det utkast till proposition som varit på remissbehandling innehöll ett förslag om en ny bestämmandefaktor för finansieringen av välfärdsområdena, universitetssjukhustillägget, utifrån vilket de högre kostnaderna för välfärdsområden som är huvudmän för universitetssjukhus jämfört med andra välfärdsområden beaktas. Ministerarbetsgruppen för social- och hälsovård gav den 28 april 2022 en riktlinje utifrån ovan nämnda remissrespons på innehållet i regeringens proposition och konstaterade på samma gång att universitetssjukhustillägget inte inkluderas i propositionen, utan att beredningen i fråga om det fortsätts på så sätt att en separat proposition överlämnas till riksdagen under höstsessionen 2022. I samband med riksdagsbehandlingen av propositionen påskyndade social- och hälsovårdsutskottet (ShUB 8/2022 rd) och förvaltningsutskottet (FvUB 15/2022 rd).

Därtill drog ministerarbetsgruppen för social- och hälsovård den 8 september 2022 upp en riktlinje om att regleringen kring övergångsutjämnningen för finansieringen för välfärdsområdena justeras så att andelen över -50 euro av skillnaden mellan kalkylerade och faktiska kostnader jämnas ut med en tills vidare permanent övergångsutjämnning. På samma gång ändras graderingen av övergångsutjämnningen i denna utsträckning.

Utkastet till regeringens proposition med förslag till ändring av lagen om välfärdsområdenas finansiering innehållande ovan nämnda förslag var på remiss mellan den 31 augusti och den 12 oktober 2022 i Utlåtande-tjänsten. Uppgifter om beredningen av propositionen och den mottagna remissresponsen har publicerats på webbadressen <https://vm.fi/hanke?tunnus=VM077:00/2022>. Ministerarbetsgruppen för social- och hälsovård behandlade propositionens innehåll utifrån remissresponsen i oktober 2022.

Den informella ministerarbetsgrupp som regeringen tillsatt och som koordinerar lagstiftningsplanen gav den 17 november en riktlinje om att den nedre gränsen för den permanenta övergångsutjämnningen som föreskrivits i lagen i den nu aktuella propositionen framställs att ändras från 100 euro per invånare till 50 euro per invånare. Ändringen genomförs utan att minska finansieringen för de välfärdsområden som inte påverkas direkt av ändringen. Statsrådet reserverar de anslag som behövs för ändringen i planen för de offentliga finanserna för åren 2024–2027. Därtill gav ministerarbetsgruppen en riktlinje om att finansministeriet ännu separat bereder inkludering av en ny bestämmandefaktor för finansieringen, vilken tas i bruk från och med år 2024, i finansieringslagen, med vilken tilläggsfinansiering anvisas till de välfärdsområden som är huvudmän för universitetssjukhus i proportion med antalet invånare i dessa. Avsikten är att genomföra ändringen utan att minska övriga välfärdsområdets finansiering. Storleken på tilläggsfinansieringen på riksomfattande nivå ligger enligt förslaget på 116 miljoner euro år 2029 räknat i 2022 års nivå. Det behov av tilläggsfinansiering som ändringen för med sig täcks med tilläggsfinansiering som anvisas till finansieringssystemet. Statsrådet reserverar de anslag som behövs i planen för de offentliga finanserna för åren 2024–2027.

De snedvridningar som kommunernas retroaktiva löneharmoniseringskostnaderna orsakar i överföringskalkylerna för finansieringen kom fram i utlåtanderesponsen rörande ovan nämnda proposition (RP 68/2022 rd) och under riksdagsbehandlingen av propositionen på våren 2022. I några av de organisationer som för närvarande verkar i samkommunsform har man eller håller

man på att genomföra harmonisering av uppgiftsspecifika löner retroaktivt för tidigare år på så sätt att de kumulativa harmoniseringsposterna allokeras till kalkylåren 2021–2022 som används i överföringskalkylerna av finansieringen i reformen. Förvaltningsutskottet riktade uppmärksamhet på detta i sitt betänkande om den nämnda propositionen (FvUB 15/2022 rd) och på nytt på hösten 2022 i sitt utlåtande om statens budgetproposition för år 2023 (FvUB 28/2022 rd) I en situation där dessa kumulativa kostnadsposter påverkar social- och hälsovårdsutgifterna för medlemskommunerna i samkommunerna under ovan nämnda kalkylår och inga bokföringsmässiga avsättningar gjorts för dessa under tidigare räkenskapsperioder, snedvrider denna situation överföringskalkylen. Kostnaderna påverkar också utjämningsselement som ingår i det nya statsandelssystemet, förändringsbegränsningen och utjämningen till följd av systemändring. Olika områdens kommuner befinner sig följaktligen i olika ställningar beroende på om lönelösningar gjorts eller om de görs så sent som efter att reformen trätt i kraft. Utskottet fann det nödvändigt att ändamålsenliga metoder för att lösa situationen tas fram.

Därtill har det i samband med genomförandet av reformen kommit fram att den engångsersättning som betalas år 2024 för att korrigera finansieringen enligt välfärdsområde för år 2023 borde kunna beaktas redan i finansieringen av år 2023. I annat fall orsakar engångsersättningen icke-ändamålsenlig fluktuation i finansieringen mellan åren 2023 och 2024 och den påverkar också välfärdsområdenas fullmakter att uppta lån för år 2024 och starten för perioden för att täcka eventuellt underskott.

1.2 Beredning

Propositionen har beretts som ett tjänstearbete i samarbete med social- och hälsovårdsministeriet och de sakkunniga hos Institutet för hälsa och välfärd. Förslagen har behandlats vid den finansieringssektion som social- och hälsovårdsministeriet inrättat för mandatperioden mellan den 27 augusti 2019 och den 31 maj 2023, i ledningsgruppen för social- och hälsovården och i statsrådets ministerarbetsgrupp för social- och hälsovården.

Utkastet till proposition var på remiss i Utlåtande-tjänsten mellan den 31 augusti och den 12 oktober 2022. Begäran om utlåtande kompletterades den 13 september 2022 med förslagen om ändring av den nedre gränsen för övergångsutjämnningen.

Beloppet på de retroaktiva löneharmoniseringskostnader som riktar sig till kommunernas bokslut för åren 2021 och 2022 har utretts med en enkät som finansministeriet och Finlands Kommunförbund gjort tillsammans på hösten 2022. Avsikten är att enkäten görs på nytt i början av år 2023. Avsikten är att utfärda bestämmelser om beaktandet av retroaktiva löneharmoniseringskostnader i justeringen av finansieringskalkylerna år 2023 utifrån denna proposition, men också med förordningar av statsrådet, vilka utfärdas med stöd av lagen om välfärdsområdenas finansiering och lagen om statsandel för kommunal basservice (618/2021). Utlåtandena om förordningarna av statsrådet är på remiss mellan den 14 november och den 2 december 2022 i Utlåtande-tjänsten.

Förslaget om upptagning av korrigeringsposten i finansieringen enligt välfärdsområde för år 2023 har behandlats med företrädarna för välfärdsområdena vid delegationen för social- och hälsovården den 26 oktober 2022 och vid ekonominätverket för välfärdsområdena den 25 oktober 2022 och därtill har skriftlig respons på förslaget ombetts att överlämnas till finansministeriet mellan den 21 och 31 oktober 2022.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

Lagen om finansiering av välfärdsområden (617/2021, nedan *finansieringslagen*), tillämpas för att täcka kostnaderna för de uppgifter som hör till ansvaret för att ordna social- och hälsovård för välfärdsområdena enligt lagen om välfärdsområden (611/2021). Lagen tillämpades dock inte för att täcka kostnaderna för välfärdsområdena för sådana uppgifter vars finansiering reglerats separat annanstans eller föreskrivits separat i statsbudgeten med stöd av bestämmelser som finns annanstans i lagen. Finansieringslagen tillämpas också på finansiering av de uppgifter för välfärdsområden vilka omfattas av Helsingfors stads ansvar att ordna social- och hälsovård. Finansieringen av de uppgifter som omfattas av HUS-sammanslutningens ansvar att ordna social- och hälsovård enligt lagen om ordnande av social- och hälsovården och räddningsväsendet i Nyland (615/2021) täcks med den finansiering som välfärdsområdena i Nyland och Helsingfors stad får med stöd av finansieringslagen.

Detaljmotiveringen till finansieringslagen ingår i regeringens proposition om inrättande av välfärdsområden och om en reform av ordnandet av social- och hälsovården och räddningsväsendet 241/2022 rd och i ovan nämnda proposition om ändring av finansieringslagstiftningen i anknäring till reformen (RP 68/2022 rd).

Enligt 34 § i finansieringslagen justeras nivån för den statliga finansieringen för hela landet för år 2024 så att den motsvarar kommunernas bokslutsuppgifter år 2022. Enligt 2 mom. i paragrafen justeras finansieringsnivån för kostnaderna för de lagstadgade uppgifterna inom social- och hälsovården och räddningsväsendet vilka överförs från kommunerna utifrån de servicespecifika bokslutsuppgifterna för år 2022, vilka kommunerna överlämnat till Statskontoret. Skillnaden mellan de kostnader som baserar sig på budgetuppgifter och bokslutsuppgifter för år 2022 beaktas genom att korrigerar de kalkylerade kostnaderna för år 2023 enligt 6 §. Enligt 4 mom. i paragrafen är det möjligt att genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser om bland annat inhämtande av uppgifter om beräkningarna och justering av beräkningarna.

Det finns bestämmelser om övergångsutjämnningen i 35 § i finansieringslagen. Med övergångsutjämnningen beaktas skillnaden mellan finansiering enligt de kalkylerade kostnaderna i välfärdsområdet och de faktiska kostnaderna i kommunerna i välfärdsområdet i 2022 års nivå på så sätt att finansieringen åren 2023–2029 ändras gradvis mot finansiering som baserar sig på kalkylerad finansiering. Den differens som per invånare överstiger + 200 euro och på motsvarande sätt den differens som överstiger - 100 euro jämnas ut med en övergångsutjämnning som tills vidare är permanent (3 och 5 mom.). I 2 och 4 mom. i paragrafen finns det separata föreskrifter om graderingen av övergångsutjämnningen i fråga om de så kallade övergångsutjämningsminskningarna och övergångsutjämningsstilläggen.

I 2 mom. i paragrafen föreskrivs att om de kalkylerade kostnaderna i ett välfärdsområde överstiger de faktiska kostnaderna, minskas från finansieringen för välfärdsområdet i form av en övergångsutjämnning skillnaden mellan de kalkylerade och faktiska kostnaderna till fullt belopp år 2023 och från skillnaden åren 2024–2029 en övergångsutjämnning per invånare enligt följande:

- 1) högst 10 euro år 2024,
- 2) högst 30 euro år 2025,
- 3) högst 60 euro år 2026,
- 4) högst 90 euro år 2027,

5) högst 150 euro år 2028,

6) högst 200 euro år 2029.

Enligt 3 mom. i paragrafen utjämnas den andel som överskrider maximiförändringen tills vidare genom en permanent övergångsutjämnning.

I 4 mom. i paragrafen föreskrivs att om de kalkylerade kostnaderna i ett välfärdsområde understiger de faktiska kostnaderna, tilläggs i finansieringen för välfärdsområdet i form av en övergångsutjämnning skillnaden mellan de kalkylerade och faktiska kostnaderna i sin helhet år 2023 och skillnaden per invånare enligt följande:

1) högst 10 euro år 2024,

2) högst 30 euro år 2025,

3) högst 60 euro år 2026,

4) högst 75 euro år 2027,

5) högst 90 euro år 2028,

6) högst 100 euro år 2029.

Enligt 5 mom. i paragrafen utjämnas den andel som överskrider maximiförändringen tills vidare genom en permanent övergångsutjämnning.

Enligt 6 mom. i paragrafen räknas skillnaden mellan de kalkylerade och faktiska kostnader som utgör grunden för övergångsutjämnningen enligt 2022 års nivå. De faktiska kostnaderna i kommunerna i välfärdsområdet beaktas kommunspezifikt som ett medelvärde av åren 2021 och 2022, som höjs till den nationella nivån år 2022. I beräkningen av medelvärdet används för år 2021 de bokslutsuppgifter som kommunerna överlämnat till Statskontoret och för år 2022 kommunernas budgetuppgifter. De faktiska kostnaderna justeras år 2023 från och med finansieringen för år 2024 utifrån de servicespecifika bokslutsuppgifter som kommunerna överlämnat till Statskontoret år 2022.

Paragrafen om övergångsutjämnning innehåller inte något bemyndigande att utfärda en förordning, utifrån vilken det är möjligt att utfärda närmare bestämmelser om till exempel de uppgifter och förfaranden som används i justeringen av övergångsutjämnningen år 2023.

Enligt 7 mom. i paragrafen justeras övergångsutjämnningen för välfärdsområdet från och med finansieringen för år 2026 så att det till övergångsutjämnningen läggs skillnaden mellan den kalkylerade finansiering som beräknats med koefficienten för främjande av hälsa och välfärd och den kalkylerade finansiering som beräknats utan denna koefficient.

Övergångsutjämnningarna finansieras i princip mellan välfärdsområdena. I 8 mom. i paragrafen föreskrivs att om de avdrag som sammanlagt görs i välfärdsområdenas finansiering i form av övergångsutjämnning är större än de tillägg som sammanlagt görs i form av övergångsutjämnning, läggs till välfärdsområdenas finansiering ett belopp som motsvarar denna skillnad. Finansieringstillägget är lika stort per invånare i alla välfärdsområden. Om de tillägg som görs som övergångsutjämnning å sin tur sammanlagt är större än avdragen, görs ett tillägg av ett belopp

som motsvarar skillnaden i den nationella finansieringen av välfärdsområdet och det riktas enligt de tillägg som ska göras som en övergångsutjämnning enligt välfärdsområde. I finansieringslagen finns det inte separata bestämmelser om att den statligt finansierade andelen av övergångsutjämnningarna beaktas i justeringen i efterhand av välfärdsområdenas finansiering enligt 10 §, eftersom övergångsutjämnningen inte ingår i den kalkylerade finansiering som avses i lagen, utan den är en post som ska betalas ut separat.

I motiveringarna till 35 § i finansieringslagen (RP 241/2020, s. 971) konstateras att funktionen för övergångsutjämningsregleringen bedöms senast år 2027 eller tidigare i samband med beskattningsrätt föreskrivs för välfärdsområdena. Regleringen kring övergångsutjämnning i den stadfästa finansieringslagen baserar sig på de beräkningar som gjorts utifrån finansieringsnivån år 2020. Enligt motiveringarna finns det ett behov av att bedöma övergångsutjämningsmodellens funktion och konsekvenser efter att reformen trätt i kraft, då närmare information fås om ändringarna i den finansiering som ska utjämnas mellan välfärdsområdena i euro och å andra sidan om hur genomförandet av reformen framskridit inom välfärdsområdena. Också i samband med att eventuell beskattningsrätt föreskrivs för välfärdsområdena finns det ett behov av att bedöma funktionen för övergångsutjämningsmodellen och behovet av den.

Genom lag 700/2022, som stadfästes på sommaren 2022, gjordes därtill i finansieringslagen ett tillägg av nya 35 a §, enligt vilken också finansieringen enligt välfärdsområde justeras utifrån bokslutsuppgifterna för år 2022 för varje kommun. Utifrån justeringen görs i välfärdsområdenas finansiering år 2024 ett separat tillägg eller avdrag av engångsnatur, med vilket inverkan av skillnaden mellan budgeten för år 2022 och bokslutsuppgifterna på finansieringen för år 2023 korrigeras i efterhand.

Enligt 35 a § 1 mom. i lagen om välfärdsområdenas finansiering görs i finansieringen av ett välfärdsområde år 2024 ett separat eller avdrag av engångsnatur, om beloppet av den statliga finansiering som beviljats välfärdsområdet år 2023 utifrån en justering enligt 35 § 6 mom. har varit mindre eller större än de faktiska kostnaderna för kommunerna i det område som välfärdsområdet omfattar. Tillägget eller avdraget räknas ut så att den statliga finansiering som beviljats välfärdsområdet 2023 jämförs med det belopp som välfärdsområdet skulle ha beviljats i statlig finansiering om man vid beräkningen hade använt de tjänsteklassspecifika bokslutsuppgifterna för 2022 i stället för kommunernas budgetuppgifter för 2022. Tillägget eller avdraget uppgår till det belopp på skillnaden vilket fås på detta sätt.

I 2 mom. finns det föreskrifter om hur extra finansiering enligt 11 § i finansieringslagen som eventuellt betalats ut till samma område för år 2023 ska dras av från den ovan nämnda korrigeringsposten för finansieringen vilken ska betalas ut år 2024.

I 3 mom. i paragrafen finns det bestämmelser om beaktande av finansiering som betalats ut som en korrigeringspost i justeringen i efterhand av finansieringen på riksomfattande nivå. Enligt momentet görs ett avdrag av det sammanlagda beloppet på finansieringstilläggen enligt paragrafen från välfärdsområdenas faktiska kostnader och det sammanlagda beloppet på avdragen från finansieringen läggs till i välfärdsområdenas faktiska kostnader i beräkningen av skillnaden mellan de kalkylmässiga och faktiska kostnaderna enligt 10 § för finansieringen för finansåret 2025.

3 Målsättning

I propositionen granskas regleringen kring övergångsutjämnningen utifrån den nyaste tillgängliga informationen om konsekvenserna av övergångsutjämningsmodellen.

Syftet med förslaget om justering av övergångsutjämningsen för år 2023 är att säkerställa att de kommunala kostnader som utgör grunden för övergångsutjämningsen baserar sig på den prestationsbaserade lönekostnaden för ett år vilken övergår till välfärdsområdenas ansvar och att de faktiska kostnaderna, som ligger till grund för övergångsutjämningsarna, inte snedvrids på grund av de kostnadstoppar som orsakas av retroaktiva löneharmoniseringskostnader.

Målet med korrigeringsen av finansieringen enligt välfärdsområde för år 2023 är att jämna ut fördelningen av finansieringen mellan åren 2023 och 2024 och förbättra välfärdsområdenas resultat för år 2023. På detta sätt påverkar förslaget också bland annat fastställandet av välfärdsområdenas fullmakter att uppta lån år 2024 och starten för perioden för att täcka ett eventuellt underskott.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 Centrala förslag

4.1.1 De föreslagna förändringarna i övergångsutjämningsen

Det föreslås att övergångsutjämningsen ändras på så sätt att om de kalkylerade kostnaderna i välfärdsområdet understiger de faktiska kostnaderna, jämnas skillnaden ut med en övergångsutjämnings som permanent är högst -50 euro per invånare. Graderingen av övergångsutjämningsen ändras också i denna utsträckning. På ett sätt som motsvarar den stadfästa lagen utjämnas skillnaden år 2023 ännu till fullt belopp och år 2024 minskas enligt förslaget övergångsutjämnings-tillägget till högst tio euro per månad. Enligt propositionen minskas övergångsutjämnings-tillägget från och med år 2025 årligen ytterligare med högst tio euro per invånare, fram till att den högsta skillnad på -50 euro per invånare vilken permanent ska utjämnas nås år 2028.

Bakgrunden till förslaget är behovet av att senare ännu revidera regleringen kring övergångsutjämnings utifrån de nyaste tillgängliga konsekvensbedömningarna, vilket konstaterats i samband med beredningen av lagstiftningen kring reformen (RP 241/2020 rd).

Övergångsutjämningsarna justeras utifrån kommunernas bokslutsuppgifter ännu år 2023. Det föreslås att man i justeringarna beaktar de retroaktiva löneharmoniseringskostnader som ingår i bokslutsuppgifterna för år 2021 och 2022 så att den kostnad som överförs till välfärdsområdena motsvarar den faktiska lönekostnaden för ett år, utan att den har snedvridits av de kostnadstoppar som orsakats av de retroaktiva kostnaderna. En ytterligare avsikt är att genom förordning av statsrådet, vilken utfärdas med stöd av 34 § i finansieringslagen, utfärda bestämmelser om beaktandet av också retroaktiva löneharmoniseringskostnader vid justeringen av de riksomfattande finansieringskalkylerna för välfärdsområdena år 2023. Avsikten är att med stöd av 57 § i lagen om statsandel för kommunal basservice genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser om hur retroaktiva löneharmoniseringskostnader beaktas vid justeringen år 2023 av de kostnader som överförs från kommunerna.

Därtill föreslås att regleringen kring övergångsutjämnings kompletteras i en utsträckning som gäller hur en eventuell statligt finansierad andel av övergångsutjämningsarna borde behandlas i justeringen i efterhand av finansieringen. I justeringen i efterhand justeras den nationella nivån på den statliga finansieringen av välfärdsområdena utifrån skillnaden mellan de faktiska kostnaderna och den kalkylerade finansieringen. Den andel av övergångsutjämningsarna vilken staten finansierar beaktas i justeringen i efterhand som ett tillägg i den kalkylerade finansieringen, varvid den inte höjer det belopp som ska betalas utifrån skillnaden mellan de kalkylerade och de faktiska kostnaderna.

4.1.2 Korrigering av finansieringen enligt välfärdsområde för år 2023

Det föreslås att regleringen om korrigering av finansieringen per välfärdsområde för år 2023 utifrån kommunernas bokslutsuppgifter för år 2022 i 35 a § i finansieringslagen ändras på så sätt att den möjliggör upptagning av en engångsersättning redan i finansieringen för år 2023 och att det föreskrivs att tidpunkten för utbetalning är januari 2024.

Utifrån bokslutsuppgifterna för år 2022 räknas den kalkylmässiga delningen av finansieringen enligt välfärdsområde. Därtill räknats övergångsutjämnningen enligt välfärdsområde utifrån bokslutsuppgifterna för åren 2021 och 2022. Engångsersättningen enligt välfärdsområde beräknas utifrån skillnaden mellan den statliga finansiering som betalats ut år 2023 och den finansiering som beräknats för år 2023 utifrån bokslutsuppgifterna för år 2022.

4.2 Ekonomiska konsekvenser

4.2.1 Konsekvenser för välfärdsområdenas finansiering

4.2.1.1 Ändringar av övergångsutjämnningen och den statligt finansierade andelen

I enlighet med finansieringslagen begränsas ändringarna med anledning av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet på så sätt att skillnaden mellan den kalkylerade finansiering enligt välfärdsområde vilken räknats utifrån år 2022 och de kostnader som överförs hos kommunerna begränsas till noll euro i 2022 års nivå. Övergångsperioden mellan år 2023 och år 2029 har graderats på så sätt att år 2029 får den kalkylerade finansieringen enligt välfärdsområde vilken räknats enligt år 2022 års nivå och de kostnader som överförs uppgå till högst -100/200 euro per invånare. Den överskjutande andelen är en tills vidare permanent övergångsutjämnning, vars nettobelopp (utjämningsstillägg och -avdrag) finansieras av staten till välfärdsområdena.

I tabellerna 1 och 2 beskrivs övergångsperioden åren 2023–2029 enligt den stadfästa finansieringslagen. Kalkylerna har gjorts i november 2022 utifrån kommunernas bokslutsuppgifter för år 2021 och budgetuppgifterna för år 2022. Konsekvenserna i euro ändras ännu enligt välfärdsområde och på riksomfattande nivå, då kommunernas bokslutsuppgifter enligt serviceklass år 2022 färdigställs.

I tabell 1 beskrivs övergångsutjämnningen enligt välfärdsområde räknat i euro per invånare för övergångsperioden 2023–2029. Grunden för kalkylen utgörs av finansieringsnivån år 2022. Om den kalkylerade finansieringen för ett välfärdsområde är högre än de kostnader som överförs hos kommunerna i området i 2022 års nivå, minskas den kalkylerade finansieringen för området med en euro per invånare räknat på det sätt som tabellen beskriver. Om de kostnader som överförs är högre än den kalkylerade finansieringen, tilläggs i den kalkylerade finansiering som området får en övergångsutjämnning som räknats i euro per invånare på det sätt som tabellen visar. Från och med år 2026 framåt beaktas den välfärdsområdesspecifika koefficienten för främjande av välfärd och hälsa i beloppet på övergångsutjämnningen. I beräkningarna baserar sig koefficienten för främjande av välfärd och hälsa på kommunernas uppgifter.

Förutsättningarna för maximiändringarna (-100/200 euro per invånare) år 2029 och den tills vidare permanenta övergångsutjämnningen därefter är uppfyllda för sammanlagt nio välfärdsområden. De kostnader som överförs hos Helsingfors stad och kommunerna i tre välfärdsområden är räknade per invånare över 100 euro högre än den kalkylerade finansieringen för dessa räknat enligt 2022 års nivå. För dessa områden blir det övergångsutjämningsstillägg som gäller tills vidare i kraft från och med år 2030. I fem välfärdsområden är den kalkylerade finansiering som

räknats per invånare över 200 euro högre än de kostnader som överförs i deras kommuner räknat i 2022 års nivå. För dessa områden blir den övergångsutjämningsminskning som gäller tills vidare i kraft från och med år 2030.

Tabell 1. Beloppet på övergångsutjämningsen enligt välfärdsområde, euro/invånare.

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Övergångsutjämnings min/max €/invånare	+/- 0 €/inv	+/- 10 €/inv	+/-30 €/inv	+/-60 €/inv	+90/-75€/inv	+150/-90 €/inv	+200/-100 €/inv
Helsingfors	343	333	313	289	274	259	249
Vanda Kervo	-22	-12	0	0	0	0	0
Västra Nyland	11	1	0	0	0	0	0
Östra Nyland	-253	-243	-223	-195	-165	-105	-55
Mellersta Nyland	84	74	54	39	24	9	0
Egentliga Finland	-174	-164	-144	-114	-84	-24	0
Satakunta	97	87	67	26	11	0	0
Egentliga Tavastland	-84	-74	-54	-25	0	0	0
Birkaland	29	19	0	0	0	0	0
Päijänne-Tavastland	-257	-247	-227	-201	-171	-111	-61
Kymmenedalen	134	124	104	66	51	36	26
Södra Karelen	57	47	27	0	0	0	0
Södra Savolax	239	229	209	174	159	144	134
Norra Savolax	27	17	0	0	0	0	0
Norra Karelen	-525	-515	-495	-482	-452	-392	-342

Mellersta Finland	-20	-10	0	0	0	0	0
Södra Österbotten	-16	-6	0	0	0	0	0
Österbotten	59	49	29	0	0	0	0
Mellersta Österbotten	-302	-292	-272	-228	-198	-138	-88
Norra Österbotten	-60	-50	-30	-1	0	0	0
Kajanaland	137	127	107	50	35	20	10
Lappland	-281	-271	-251	-222	-192	-132	-82
Fastlandet	-0	-1	-2	-2	1	10	17
totalt							

I tabell 2 beskrivs beloppet på övergångsutjämnningen enligt den stadfästa finansieringslagen totalt för åren 2023–2029 enligt välfärdsområde och övergångsperiodens inverkan på statsfinanserna.

I 2022 års nivå är den kalkylerade finansieringen lägre än de kostnader som överförs i kommunerna i sammanlagt tio välfärdsområden och i Helsingfors stad. Dessa får år 2023 en övergångsutjämnning på sammanlagt 371 miljoner euro. År 2029 är motsvarande belopp sammanlagt 186,5 miljoner euro, vilket blir den permanenta övergångsutjämnningen för finansieringen av välfärdsområdena.

Hos sammanlagt 11 välfärdsområden är den kalkylerade finansieringen högre än de kostnader som överförs hos kommunerna, varför deras finansiering minskar i och med övergångsutjämningsavdraget. År 2023 är avdraget -371 miljoner euro. Fram till år 2029 minskar de dock till -94 miljoner euro.

I tabell 2 presenteras den övergångsutjämnningen netto åren 2024–2029. Nettobeloppet på övergångsutjämnningen år 2024 är -4,7 miljoner euro, varifrån den ökar till 92 miljoner euro år 2029. Detta förblir statens finansieringsandel i form av den tills vidare permanenta övergångsutjämnningen från och med år 2029. Beaktandet av den statligt finansierade andelen av övergångsutjämnningen i justeringen i efterhand av välfärdsområdenas finansiering bidrar till att minska behovet av statlig finansiering. Den statliga finansiering som beviljas till välfärdsområdena består av den kalkylerade finansieringen och det totala beloppet på den övergångsutjämnning som läggs till eller dras av från den. Utifrån bokslutsuppgifterna för år 2021 och budgetuppgifterna för år 2022 är övergångsutjämnningen netto negativ under åren 2024–2026. Detta minskar dock inte områdets finansiering, utan skillnaden i fråga läggs till i välfärdsområdenas finansiering till ett belopp i euro per invånare för varje område. Det är motiverat att förmoda att om det totala beloppet på övergångsutjämnningarna är positivt, vilket är fallet från och med år 2027 enligt

kalkylerna, ökar denna övergångsutjämnning i euro också de faktiska kostnaderna för välfärdsområdena, eftersom områdena använder nettobeloppet på den statligt finansierade övergångsutjämnningen. Om de faktiska kostnaderna i justeringen i efterhand jämförs enbart med den kalkylerade finansieringen utan att den statligt finansierade andelen av övergångsutjämnningarna beaktas i justeringen i efterhand utöver den kalkylerade finansieringen, ökar nettobeloppet på övergångsutjämnningarna korrigeringen av finansieringen på riksomfattande nivå för välfärdsområdena, vilken görs utifrån justeringen i efterhand, då finansieringsbasen årligen ökar med nettobeloppet på övergångsutjämnningarna. Om nettobeloppet på övergångsutjämnningarna beaktas i justeringen i efterhand vid sidan om den kalkylerade finansieringen, jämförs välfärdsområdenas faktiska kostnader med den statliga finansiering som betalats till dem i sin helhet, varvid en övergångsutjämnning netto inte övergår till välfärdsområdenas riksomfattande finansieringsbas. De exakta konsekvenserna i euro preciseras efter att övergångsutjämnningarna justeras år 2023.

Tabell 2. Beloppet på övergångsutjämnningen enligt välfärdsområde, euro totalt.

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Övergångsutjämnning min/max €/invånare	+/- 0 €/invånare	+/- 10 €/invånare	+/- 30 €/invånare	+/- 60 €/invånare	+ 90 €/invånare / -75 €/invånare	+150 €/invånare / -90 €/invånare	+200 €/invånare / -100 €/invånare
Helsingfors	225 451 650	218 882 450	205 744 050	190 098 527	180 244 727	170 390 927	163 821 727
Vanda och Kervo	-5 927 238	-3 183 878	0	0	0	0	0
Västra Nyland	5 009 667	271 287	0	0	0	0	0
Östra Nyland	-24 871 860	-23 889 320	-21 924 240	-19 131 715	-16 184 095	-10 288 855	-5 376 155
Mellersta Nyland	16 737 148	14 743 848	10 757 248	7 823 959	4 834 009	1 844 059	0
Egentliga Finland	-83 630 286	-78 816 256	-69 188 196	-54 793 265	-40 351 175	-11 466 995	0
Satakunta	20 802 591	18 648 431	14 340 111	5 610 079	2 378 839	0	0
Egentliga Tavastland	-14 284 441	-12 578 671	-9 167 131	-4 237 142	0	0	0
Birkaland	15 412 546	10 184 026	0	0	0	0	0
Päijänne-Tavastland	-52 921 045	-50 863 335	-46 747 915	-41 282 369	-35 109 239	-22 762 979	-12 474 429
Kymmenedalen	21 744 750	20 116 630	16 860 390	10 688 157	8 245 977	5 803 797	4 175 677
Södra Karelen	7 284 376	6 015 166	3 476 746	0	0	0	0

Södra Savolax	31 748 394	30 421 374	27 767 334	23 136 402	21 145 872	19 155 342	17 828 322
Norra Savolax	6 729 641	4 246 991	0	0	0	0	0
Norra Karelen	-85 828 239	-84 192 869	-80 922 129	-78 768 230	-73 862 120	-64 049 900	-55 873 050
Mellersta Finland	-5 351 920	-2 625 750	0	0	0	0	0
Södra Österbotten	-3 029 700	-1 108 200	0	0	0	0	0
Österbotten	10 291 878	8 533 718	5 017 398	0	0	0	0
Mellersta Österbotten	-20 539 328	-19 859 448	-18 499 688	-15 467 458	-13 427 818	-9 348 538	-5 949 138
Norra Österbotten	-24 951 984	-20 813 684	-12 537 084	-296 930	0	0	0
Kajanaland	9 820 952	9 104 312	7 671 032	3 576 724	2 501 764	1 426 804	710 164
Lappland	-49 697 552	-47 930 902	-44 397 602	-39 267 789	-33 967 839	-23 367 939	-14 534 689
Fastlandet	-0	-4 694 080	-11 749 676	-12 311 050	6 448 902	57 335 723	92 328 429
totalt							

Begränsningen av maximiändringen under övergångsperioden till -50 euro per invånare räknat per invånare och ändringen av graderingen av övergångsutjämnningen påverkar beloppet på övergångsutjämnningen för de välfärdsområden vars kalkylerade finansiering är lägre än de kostnader som överförs hos kommunerna i området. Ett övergångsutjämningsstillägg läggs till dessa områdens kalkylerade finansiering. Ändringen av graderingen för övergångsperioden börjar begränsa skillnaden mellan den kalkylerade finansieringen och de kostnader som överförs mer än vad som är fallet med den stadfästa finansieringslagen från och med år 2025.

I tabellerna 1 och 2 ovan beskrivs de välfärdsområdesspecifika övergångsutjämnningarna enligt den stadfästa finansieringslagen. Övergångsutjämningsstillägget för sex välfärdsområden (Mellersta Nyland, Satakunta, Kymmenedalen, Södra Karelen, Södra Savolax och Kajanaland) och Helsingfors stad ökar som en följd av begränsningen av maximiändringen och ändringen av graderingen åren 2025–2029. Övergångsutjämningsstillägget för Österbotten ökar åren 2025–2027, Birkalands och Norra Savolax övergångsutjämningsstillägg ökar år 2025. Ändringen av graderingen har utifrån beräkningarna inte konsekvenser för Västra Nylands övergångsutjämningsstillägg, eftersom skillnaden mellan den kalkylerade finansieringen för Västra Nyland och de kostnader som överförs är -11 euro per invånare räknat i 2022 års nivå, vilket är lägre än den framställda maximiändringen.

De elva välfärdsområden vars kalkylerade finansiering överstiger de kostnader som överförs och som är föremål för övergångsutjämningsavdrag påverkas inte av ändringen av begränsningen av övergångsperioden och graderingen.

I följande tabeller 3 och 4 beskrivs konsekvenserna av maximiändringen av övergångsutjämnningen och den årliga graderingen för övergångsutjämnningarna enligt välfärdsområde åren

2023–2029. Eftersom ändringen av avgränsningen övergångsperioden och graderingen inte har konsekvenser för de välfärdsområden som är föremål för övergångsutjämningsavdrag, är de konsekvenser som visas i tabellerna 3 och 4 förenliga med de konsekvenser som visas i tabellerna 1 och 2 för de välfärdsområden som är föremål för övergångsutjämningsavdrag.

I tabell 3 beskrivs beloppet på övergångsutjämnings per välfärdsområde räknat per invånare, då maximiändringen för övergångsutjämnings begränsats till -50 euro per invånare. Graderingen av övergångsperioden har ändrats på så sätt att den områdesspecifika ändringen i förhållande till 2022 års nivå graderas årligen med tio euro per invånare i de områden vars kalkylmässiga finansiering är mindre än de kostnader som överförs. Tabellen visar att ändringen per välfärdsområde i beloppet på övergångsutjämnings ändras i de ovan nämnda välfärdsområden som får övergångsutjämningsstillägg från och med år 2025 i förhållande till den övergångsutjämningsmodell enligt den stadfästa lagstiftningen vilken visas i tabell 2.

Tabell 3. Beloppet på övergångsutjämnings enligt välfärdsområde, med ändringarna av maximiändringen av övergångsperioden och graderingen, euro/invånare.

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Övergångsutjämnings min/max €/invånare	+/- 0 €/inv	+/- 10 €/inv	+/-30 €/inv	+/-60 €/inv	+90/-75€/inv	+150/-90 €/inv	+200/-100 €/inv
Helsingfors	343	333	323	319	309	299	299
Vanda Kervo	-22	-12	0	0	0	0	0
Västra Nyland	11	1	0	0	0	0	0
Östra Nyland	-253	-243	-223	-195	-165	-105	-55
Mellersta Nyland	84	74	64	69	59	49	49
Egentliga Finland	-174	-164	-144	-114	-84	-24	0
Satakunta	97	87	77	56	46	36	36
Egentliga Tavastland	-84	-74	-54	-25	0	0	0
Birkaland	29	19	9	0	0	0	0
Päijänne-Tavastland	-257	-247	-227	-201	-171	-111	-61
Kymmenedalen	134	124	114	96	86	76	76

Södra Karelen	57	47	37	30	20	10	10
Södra Savolax	239	229	219	204	194	184	184
Norra Savolax	27	17	7	0	0	0	0
Norra Karelen	-525	-515	-495	-482	-452	-392	-342
Mellersta Finland	-20	-10	0	0	0	0	0
Södra Österbotten	-16	-6	0	0	0	0	0
Österbotten	59	49	39	15	5	0	0
Mellersta Österbotten	-302	-292	-272	-228	-198	-138	-88
Norra Österbotten	-60	-50	-30	-1	0	0	0
Kajanaland	137	127	117	80	70	60	60
Lappland	-281	-271	-251	-222	-192	-132	-82
Fastlandet	-0	-1	2	7	11	21	30
totalt							

I tabell 4 presenteras beloppet på övergångsutjämningsen totalt för åren 2023–2029 enligt välfärdsområde och konsekvensen av ändringen av övergångsperioden för statsfinanserna. Tabellen visar att eftersom begränsningen av maximiändringen för övergångsutjämningsen och ändringen av graderingen ökar den övergångsutjämningsen som de välfärdsområden som mottar övergångsutjämningsstillägg får från och med år 2025 i förhållande till övergångsperioden enligt den stadfästa lagstiftningen, vilken visas i tabell 3, ökar det nettobelopp på övergångsutjämningsen vilket återstår att betala för staten från och med år 2025. Den övergångsutjämningsen netto som staten betalar år 2024 uppgår till cirka 12 miljoner euro och ökar till cirka 162 miljoner euro år 2029. Skillnaden i förhållande till en övergångsutjämningsen enligt den stadfästa lagstiftningen är följaktligen cirka 70 miljoner euro år 2029. De anslag som behövs för ändringen reserveras i planen för de offentliga finanserna åren 2024–2027.

Tabell 4. Beloppet på övergångsutjämningsen enligt välfärdsområde, med ändringarna av maximiändringen av övergångsperioden och graderingen, euro totalt.

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
--	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Övergångsutjämn ning min/max €/in- vånare	+/- 0 €/invå- nare	+/- 10 €/invå- nare	+/- 30 €/invå- nare	+60 €/invå- nare / -60 €/invå- nare	+90 €/in- vånare / -75 €/in- vånare	+150 €/in- vånare / -90 €/invå- nare	+200 €/invånare / -100 €/invånare
Helsingfors	225 451 650	218 882 450	212 313 250	209 806 127	203 236 927	196 667 727	196 667 727
Vanda och Kervo	-5 927 238	-3 183 878	0	0	0	0	0
Västra Nyland	5 009 667	271 287	0	0	0	0	0
Östra Nyland	-24 871 860	-23 889 320	-21 924 240	-19 131 715	-16 184 095	-10 288 855	-5 376 155
Mellersta Nyland	16 737 148	14 743 848	12 750 548	13 803 859	11 810 559	9 817 259	9 817 259
Egentliga Finland	-83 630 286	-78 816 256	-69 188 196	-54 793 265	-40 351 175	-11 466 995	0
Satakunta	20 802 591	18 648 431	16 494 271	12 072 559	9 918 399	7 764 239	7 764 239
Egentliga Tavast- land	-14 284 441	-12 578 671	-9 167 131	-4 237 142	0	0	0
Birkaland	15 412 546	10 184 026	4 955 506	0	0	0	0
Päijänne-Tavast- land	-52 921 045	-50 863 335	-46 747 915	-41 282 369	-35 109 239	-22 762 979	-12 474 429
Kymmenedalen	21 744 750	20 116 630	18 488 510	15 572 517	13 944 397	12 316 277	12 316 277
Södra Karelen	7 284 376	6 015 166	4 745 956	3 782 507	2 513 297	1 244 087	1 244 087
Södra Savolax	31 748 394	30 421 374	29 094 354	27 117 462	25 790 442	24 463 422	24 463 422
Norra Savolax	6 729 641	4 246 991	1 764 341	0	0	0	0
Norra Karelen	-85 828 239	-84 192 869	-80 922 129	-78 768 230	-73 862 120	-64 049 900	-55 873 050
Mellersta Finland	-5 351 920	-2 625 750	0	0	0	0	0
Södra Österbotten	-3 029 700	-1 108 200	0	0	0	0	0
Österbotten	10 291 878	8 533 718	6 775 558	2 596 573	838 413	0	0
Mellersta Öster- botten	-20 539 328	-19 859 448	-18 499 688	-15 467 458	-13 427 818	-9 348 538	-5 949 138
Norra Österbotten	-24 951 984	-20 813 684	-12 537 084	-296 930	0	0	0
Kajanaland	9 820 952	9 104 312	8 387 672	5 726 644	5 010 004	4 293 364	4 293 364

Lappland	-49 697 552	-47 930 902	-44 397 602	-39 267 789	-33 967 839	-23 367 939	-14 534 689
Fastlandet	-0	-4 694 080	12 385 981	37 233 350	60 160 152	115 281 169	162 358 914
totalt							

4.2.1.2 Justering av övergångsutjämningsår 2023

Målet med att beakta retroaktiva löneharmoniseringskostnader i överföringskalkylerna är att få beräkningarna i anknytning till reformen att svara mot de faktiska kostnader som överförs från kommunerna till välfärdsområdena. På grund av de retroaktiva lönekostnader som tagits upp som kostnader i kommunernas bokslutsuppgifter för åren 2021 och 2022 motsvarar inte den lönekostnad som övergår till välfärdsområdena den prestationsbaserade kostnaden för ett år utan den föreslagna regleringen. Utifrån den enkät som gjordes till kommunerna på hösten 2022 och den därpå följande växelverkan mellan finansministeriet och de berörda kommunerna och områdena kan konsekvenserna av den föreslagna regleringen dock bedömda som en helhet anses vara väldigt småskaliga.

Beaktandet av retroaktiva poster sänker den finansiering på riksomfattande nivå vilken överförs till välfärdsområdena, vilket förmedlas till den områdesspecifika kalkylerade finansieringen enligt bestämmandefaktorerna. Också den områdesspecifika övergångsutjämningsändras, eftersom övergångsutjämningsräknas enligt hela landets kostnadsnivå år 2022. Om allokeringen av harmoniseringskostnader enligt kommun felaktigt gjorts från år 2021 till år 2022, ändrar inte tidsjusteringen av harmoniseringskostnaderna de kommun- och välfärdsområdespecifika medelvärdena. Om allokeringen av harmoniseringskostnader felaktigt gjorts från tidigare år till år 2021 eller 2022, har beaktandet av dessa kostnader konsekvenser för det kommunspecifika medelvärdet för åren 2021 och 2022.

4.2.1.3 Korrigering av finansieringen enligt välfärdsområde för år 2023

Om kommunernas kostnader enligt bokslutsuppgifterna för social- och hälsovården och räddningsväsendet år 2022 avsevärt har överstigit nivån i budgetarna, leder detta till underskott i välfärdsområdena år 2023. Detta utlöser skyldigheten att täcka underskottet år 2024. Upptagning av engångsposten för år 2023 korrigerar välfärdsområdenas resultat för år 2023, utifrån vilket välfärdsområdena kan undvika att skyldigheten att täcka underskott börjar år 2024. Därtill påverkar justeringen av finansieringen för år 2023 de beslut om fullmakterna att uppta lån för år 2024, vilka ska göras på våren 2023.

4.2.2 Konsekvenser för statsfinanserna

Justeringen av övergångsutjämningsenligt välfärdsområde från och med år 2023 på så sätt att också kommunernas retroaktiva löneharmoniseringskostnader beaktas i kalkylerna kan ha små konsekvenser för statsfinanserna. Överföringen av finansiering mellan kommunerna och välfärdsområdena görs kostnadsneutralt i förhållande till staten. I nivån på de kostnader som överförs beaktas dock i enlighet med 7 och 8 § i finansieringslagen uppgången i servicebehovet och kostnadsnivån. Om de kostnader som överförs på grund av beaktandet av de retroaktiva löneharmoniseringskostnaderna är lägre, har detta en sänkande inverkan på förhöjningarna av finansieringsnivån.

I princip finansieras övergångsutjämningsarna mellan välfärdsområdena, men om de sammanräknade tillägg som betalats som övergångsutjämningsar är större än avdragen, finansierar staten denna skillnad genom att öka finansieringen med ett belopp som motsvarar skillnaden (35 § 8 mom. i finansieringslagen). Den slutliga nivån på övergångsutjämningsarna är känd då finansieringskalkylerna justeras utifrån kommunernas slutliga kostnader som överförs från och med finansieringen för år 2024.

Behovet av statlig finansiering för välfärdsområdena kan minskas av att den framställda andelen av den statligt finansierade övergångsutjämningsarna beaktas i justeringen av finansieringen i efterhand. En eventuell andel som betalats av staten beaktas i den kalkylerade finansieringen också i justeringen av finansieringen i efterhand, varvid den bidrar till att minska beloppet på skillnaden mellan de kalkylerade och faktiska kostnaderna vilken betalats som justering i efterhand. Konsekvenserna preciseras efter att övergångsutjämningsarna justeras år 2023. Ändringen har inte konsekvenser för den justering i efterhand som ska göras utifrån år 2023, eftersom nettobeloppet på övergångsutjämningsarna för år 2023 är noll euro. Utifrån kalkylerna enligt den stadfästa lagen från hösten 2022 uppgår nettobeloppet på övergångsutjämningsarna år 2024 till cirka -4,7 miljoner euro och ökar därifrån till cirka 92 miljoner euro år 2029, vilket från och med år 2030 framåt blir den permanenta övergångsutjämningsen. Med beaktande av den framställda ändringen av den nedre gränsen för övergångsperioden och graderingen ökar statens nettokostnader till så gott som 162 miljoner euro år 2029. Det anslag som behövs för detta reserveras i ändringen av planen för de offentliga finanserna åren 2024–2027.

Upptagningen av engångsersättningen för finansieringen för välfärdsområdet för år 2023 och preciseringen av utbetalningstidpunkten av engångsersättningen till januari 2024 har inte direkta konsekvenser för statsfinanserna.

5 Remissvar

5.1 Inledning

Utkastet till proposition kommenterades i Utlåtande-tjänsten den 31 augusti till den 12 oktober 2022. Utlåtanden begärdas av välfärdsområdena, Helsingfors stad, Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt och övriga sjukvårdsdistrikt, Finlands Kommunförbund, ministeriet och Institutet för hälsa och välfärd. Övriga aktörer har kunnat ge ett utlåtande om de så önskat. Begäran om utlåtande kompletterades den 13 september 2022 med de ändringar som gäller övergångsutjämningsen.

Uppgifter om beredningen av propositionen och den mottagna remissresponsen har publicerats på webbadressen <https://vm.fi/hanke?tunnus=VM077:00/2022>.

Före utgången av den utsatta tiden mottogs sammanlagt 41 utlåtanden. Utlåtanden gavs av 18 välfärdsområden, Helsingfors stad samt Helsingfors och Nylands, Norra Savolax, Satakunta, Egentliga Finlands och Kajanalands sjukvårdsdistrikt. Därtill gavs ett utlåtande av fem andra kommuner och två landskapsförbund, Helsingfors, Östra Finlands och Åbo universitet, finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, undervisnings och kulturministeriet, Institutet för hälsa och välfärd, FFC rf, Tehy rf, Lääketeollisuus ry och Biopankkien Osuuskunta Suomi - FINBB.

5.2 Universitetssjukhustillägget

I det utkast till proposition som var på remiss bedömdes nivån på den finansiering som riktas utifrån universitetssjukhustillägget enligt ett intervall på 1,1–1,8 procent av hela landets finansiering för social- och hälsovården (230–370 euro i 2022 års nivå). Konsekvensbedömningarna i utkastet till proposition hade upprättats enligt en nivå på 300 miljoner euro, det vill säga på en nettonivå på 116 miljoner euro.

Remissinstanserna förde fram i huvudsak samma synpunkter som redan förts fram på våren 2022 vid remissbehandlingen av regeringspropositionen med förslag till ändring av finansieringslagstiftningen (RP 68/2022 rd). Fortsättningsvis var remissresponsen kraftigt tudelad beroende på om remissinstansen hade ett universitetssjukhus i området.

Universitetssjukhustillägget understöddes av de remissinstanser som var huvudmän för universitetssjukhus, men den föreslagna nivån ansågs i allmänhet vara för låg. Som miniminivå nämndes de 370 miljoner som nämns i studien av Institutet för hälsa och välfärd och därtill borde dock också kostnaderna för psykiatrin, vilka saknas i uppskattningen, beaktas. De områden som är huvudmän för universitetssjukhus och universiteten lyfte fram universitetssjukhusens tidigare utredning, enligt vilken den rätta nivån är 600 miljoner.

Övriga områden ansåg att beaktande av universitetssjukhusens kostnader i stor utsträckning är motiverat, men finansieringen borde därtill komma utanför basfinansieringen för välfärdsområdena. Många områden har inte tagit ställning till den rätta nivån på universitetssjukhustillägget. Södra Österbotten, Egentliga Tavastland, Österbotten och Kajanaland nämnde 116 miljoner som nivån på den externa finansieringen, det vill säga nettobeloppet på riksomfattande nivå på tillägget i det förslag som var på remiss, medan Lapplands välfärdsområde nämnde högst 1,1 procent, det vill säga den nedre gränsen i det förslag som var på remiss. Till exempel Mellersta Finland förde fram att det uppskattade variationsintervallet för behovet av finansiering är så stort att det påvisar ett behov av att omvärdera helheten först i det skede då välfärdsområdenas finansiering i sin helhet har preciserats.

Bland ministerierna ansåg finansministeriet att den rätta nivån på universitetssjukhustillägget borde ligga närmare den föreslagna nedre gränsen. Social- och hälsoministeriet understödde i princip en nivå enligt studien av Institutet för hälsa och välfärd, men tog inte ställning inom variationsintervallet.

Med beaktande av ovan nämnda respons gas inte utlåtanderesponsen stöd för något entydigt belopp i euro för universitetssjukhustillägget.

Under remissbehandlingen bedömdes följande alternativ för att rikta den finansiering som fastställs utifrån universitetssjukhustillägget: A) antalet invånare i ett välfärdsområde som är huvudman för ett universitetssjukhus, B) antalet invånare i ett samarbetsområde för ett välfärdsområde som är huvudman för ett universitetssjukhus och C) 50 procent av välfärdsområdets och 50 procent av samarbetsområdets antal invånare.

Av alternativen för allokeringen understöddes antalet invånare i välfärdsområdet (alternativ A) av Helsingfors stad och Nylands välfärdsområden Västra Nyland, Mellersta Nyland och Vanda och Kervo, vilka gav ett utlåtande. Enligt ovan nämnda remissinstanser utgörs den rättvisaste grunden för att rikta universitetssjukhustillägget av volymen på sjukhusens utbildnings-, forsknings-, utvecklings och innovationsverksamhet. Finansieringen riktas sig i enlighet med alternativ A till enligt befolkningens till välfärdsområden, där universitetssjukhusverksamhet orsakar särskilda kostnader. Också enkelheten och transparensen talar för modell A. I den behövs

inte särskild reglering kring HUS-sammanslutningen i motsats till de två övriga framlagda propositionerna.

Enligt Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt och Helsingfors universitet är de föreslagna alternativen dåliga, men av dessa motsvarar A i huvudsak riktandet av kostnaderna för HUS-sammanslutningens kostnader till HUS-sammanslutningens ägare. Universitetssjukhustillägget borde med avvikelse från den föreslagna finansieringsmodellen baseras på volymen på FUUI-funktionerna och vara öronmärkt särskild finansiering.

Enligt undervisnings- och kulturministeriets utlåtande riktas finansieringen på bästa sätt av modell A då universitetssjukhusens verksamhet granskas efter universitetssjukhusens budget eller forskningsverksamhet. HUS Helsingfors universitetssjukhus vinner i den här modellen proportionellt sett mest jämfört med dess andel av de avlagda examina och utbildningen.

Alternativ A kritiserades också i utlåtandena. Det ansågs försätta de områden som är huvudmän för ett universitetssjukhus i ojämlik ställning med tanke på genomförandet av den forsknings- och utbildningsuppgift som förordnats i lagen. I synnerhet remissinstanserna i Norra Savolax område och Östra Finlands universitet förde fram att alternativ A inte riktar volymen på FUUI-verksamhet rätt i förhållande till samarbetsområdets verksamhet och i Östra Finlands område leder alternativet till en betydande nedgång av totalfinansieringen. Inte heller enligt Birkalands välfärdsområde korrelerar modell A med omfattningen på universitetssjukhusens uppgifter och ansvar.

Av de alternativ för att rikta universitetssjukhustillägget vilka var på remiss fick antalet invånare i samarbetsområdet (B) mest understöd i välfärdsområdenas utlåtanden (med undantag för områdena i Nyland). Av universitetssjukhusområdena understöddes det av Norra Savolax, Egentliga Finland, Birkaland och Norra Österbotten och av de övriga områdena av Lappland, Mellersta Finland och Södra Savolax. Som motiveringar framfördes bland annat att alternativ B riktar universitetssjukhustillägget jämlikt mellan de områden som är huvudmän för ett universitetssjukhus och att övriga omständighetsfaktorer inte påverkar fördelningen av tillägget. Det motsvarar också det samarbete som förs inom ramen för samarbetsområdena och det är det tydligaste och rättvisaste alternativet. Alternativ B beaktar vid sidan om serviceproduktionen av specialiserad sjukvård övriga uppgifter för universitetssjukhusen, såsom den omfattande forsknings-, undervisnings- och utbildningsverksamheten och de andra samordnings-, styrnings- och rådgivningsuppgifterna enligt 36 § i lagen om ordnande av hälso- och sjukvård. Därtill hindrar det en ojämlik fördelning av universitetssjukhustillägg mellan samarbetsområdena.

Av övriga remissinstanser bedömer undervisnings- och kulturministeriets att alternativ B riktar finansiering till HUS Helsingfors universitetssjukhus i en mindre andel i förhållande till dess utbildningsvolym och, om verksamhetens omfattning uppskattas enligt HUS andel av alla universitetssjukhus budgetar, till dess forskningsårsverken och forskningsfinansiering.

Alternativ C understöddes i utlåtandet av Mellersta Österbotten. Norra Österbottens och Birkalands välfärdsområden nämnde det som det näst bästa alternativet efter alternativ B. Enligt undervisnings- och kulturministeriet riktar alternativ C finansiering bäst enligt en granskning av omfattningen på universitetssjukhusens verksamhet utifrån antalet avlagda medicine och odontologie utbildningar och licentiat- och specialistläkar- och specialisttandläkarutbildningar.

Enligt utlåtandet av Institutet för hälsa och välfärd ska finansieringen delas i förhållande till universitetssjukhusens produktionen, eftersom de extra kostnader som orsakas av deras produktion inte nödvändigtvis fördelar sig mellan välfärdsområdena enligt antalet invånare. Institutet för hälsa och välfärd tog inte tydligt ställning för alternativ A eller B. A är bäst med

tanke på enkelheten och transparensen, men B riktar finansieringen på bästa sätt, om antalet invånare i samarbetsområdet (i förhållande till det övriga landet) dock bättre beskriver universitetssjukhusets vårdansvar.

Social- och hälsoministeriet understödde modell A eller delvis med beaktande av samarbetsområdet. Finansministeriet understöder modell A. Undervisnings- och kulturministeriet analyserade konsekvenserna av alla tre alternativ, men tog inte ställning till valet.

Utifrån remissresponsen hittades ingen tydligt godtagbar modell för allokering av universitetssjukhustillägg.

5.3 Ändringar av övergångsutjämnningen

Österbottens välfärdsområde och Tehy rf understödde det förslag som varit på remissbehandling enligt vilket den skillnad som överstiger -50 euro per invånare mellan de kalkylerade kostnaderna och de faktiska kostnaderna utjämnas med en tills vidare permanent övergångsutjämnning. Helsingfors stad fann ändringsbehovet nödvändigt och värt att understöda, men betonade att den behövliga statliga tilläggsfinansieringen inte får skäras från kommunernas statsandelar.

Mellersta Österbotten, Norra Karelen, Egentliga Tavastland, Egentliga Finland och Kajanalands välfärdsområden motsatte sig ändring av övergångsutjämnningen. Enligt dem ska en motsvarande ändring göras också i maximigränserna för övergångsutjämningsavdraget. Det föreslagna förfarandet är inte rättvist mellan välfärdsområdena, utan det gynnar områden med högre kostnader i förhållande till det kalkylmässiga servicebehovet. Utvecklingsbehoven för systemet med övergångsutjämnning borde bedömas som en helhet, så som det konstaterats ursprungligen i samband med beredningen av lagstiftningen och följaktligen borde också funktionen för avdraget av övergångsutjämnningen på motsvarande sätt bedömas. I de utlåtanden där man motsatte sig förslaget fördes det också fram att trots att ändringen av övergångsutjämnningen ökar statens finansieringsandel, riktar den sig på ett icke-ändamålsenligt sätt till områdena. De områden som på förhand utvecklat strukturerna är förlorare och de områden som inte gjort de behövliga ändringarna får extra finansiering för att upprätthålla en gammal struktur. I utlåtandena ansågs det vara viktigt att övergå till en behovsbaserad finansiering, som inte borde överges. De framställda ändringarna orsakar följaktligen problem, som i framtiden ska korrigeras. Det ansågs också att den framställda ändringen försvagar finansieringssystemets sporrande effekt, vilket är en risk för de offentliga finansernas hållbarhet i framtiden.

Enligt social- och hälsovårdsministeriet för en begränsning av ändringen av finansieringsnivån för välfärdsområdet bort finansiering från den kalkylmässiga behovsbaserade modellen. Den kan också binda finansieringen till nuläget, vilket försvagar möjligheterna till utveckling av den framtida modellen. I framtiden borde man sträva efter att påverka områdesspecifika ändringar i finansieringen via bestämmandefaktorerna och på så sätt trygga den kalkylmässiga finansieringsmodellens funktion. Social- och hälsovårdsministeriet riktade uppmärksamhet också mot de behov av extra finansiering för staten vilka ändringen i fråga orsakar. Enligt utlåtandet av Institutet för hälsa och välfärd borde inte maximibeloppet på finansieringsändringarna för välfärdsområdena begränsas med permanenta övergångsutjämnningar, eftersom de skjuter fram problemen i den tidigare finansieringen långt in i framtiden. Enligt finansministeriet ökar ändringen statens finansiering till välfärdsområdena, vilket avviker från utgångspunkten för finansieringen i social- och hälsovårdsreformen, en kostnadsneutral reform i kommun-statsförhållandet. I förslaget har man inte heller reserverat finansiering i planen för de offentliga finanserna.

Förslaget i propositionen om att beakta den statligt finansierade andelen av övergångsutjämningsarna i justeringen i efterhand av finansieringen till välfärdsområdena och de övriga förslagen till ändring av teknisk karaktär vilka föreslagits till övergångsutjämningsparagrafen ingick i det utkast som var på remiss. De mottagna utlåtandena innehöll dock inte ställningstaganden om dessa.

Avsikten är att utfärda närmare bestämmelser om beaktandet av retroaktiva löneharmoniseringskostnader i samband med justeringen av överföringskalkylerna av finansieringen i anknytning till reformen genom förordning av statsrådet med stöd av lagen om statsandel för kommunal basservice och i fråga om justeringen av den riksomfattande finansieringen för välfärdsområdena med stöd av finansieringslagen. Överföringskalkylerna har utifrån den lagstiftningshelhet som gäller reformen avsetts vara symmetriska mellan kommunerna och välfärdsområdena på så sätt att det finns ett behov av att göra motsvarande ändring också i regleringen kring justeringen av övergångsutjämningsarna, vilken dock inte omfattas av bestämmelser om ett be- myndigande att utfärda förordningar.

Beloppet på retroaktiva löneharmoniseringskostnader har kartlagts på hösten 2022 med en enkät som gjordes som ett samarbete mellan finansministeriet och Finlands Kommunförbund till kommunerna och med kontakter till områdena i fråga. Regleringsförslagen var på remiss mellan den 14 november och den 2 december 2022 i Utlåtande-tjänsten med utkastet till förordning om statsandel för kommunal basservice och utkastet till förordning om välfärdsområdenas finansiering. Utlåtanderesponsen på förordningen om statsandel för kommunal basservice publiceras på webbadressen <https://vm.fi/hanke?tunnus=VM121:00/2022> och utlåtanderesponsen på förordningen om välfärdsområdenas finansiering på webbadressen <https://vm.fi/hanke?tunnus=VM122:00/2022>.

5.4 Korrigering av finansieringen enligt välfärdsområde för år 2023

Förslaget om upptagning av korrigeringsposten för finansiering enligt välfärdsområde för år 2023 har behandlats med företrädarna för välfärdsområdena vid delegationen för social- och hälsovården den 26 oktober 2022 och vid ekonominätverket för välfärdsområdena den 25 oktober 2022 och därtill har skriftlig respons på förslaget ombetts att överlämnas till finansministeriet mellan den 21 och den 31 oktober 2022. Separat skriftlig respons mottogs från åtta välfärdsområden och av samkommunen Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt (HUS). Enligt den mottagna responsen ansågs förslaget allmänt vara mycket motiverat och värt att understöda.

Vanda-Kervo, Mellersta Finlands, Södra Karelens, Norra Savolax och Birkalands välfärdsområden understödde den framställda ändringen. Lapplands välfärdsområde och HUS fann det nödvändigt att ännu precisera hur uppskattningarna av korrigeringen av årsbidraget för år 2023 kan beaktas i fråga om investeringarna och fullmakterna att uppta lån. Västra Nylands välfärdsområde och HUS framställde att korrigeringsposten betalas ut till välfärdsområdena under år 2023. Vissa av välfärdsområdena riktade uppmärksamhet på eventuella löneskötselkostnader som uppkommer för välfärdsområdena, om det är nödvändigt att täcka finansieringsunderskott med kortfristigt lån. Enligt en framlagd uppskattning uppgår dessa kostnader till cirka 0,3–0,5 miljoner euro jämfört med en situation där finansieringen betalas ut i augusti 2023. I utlåtandena riktades uppmärksamhet också på hur en budgetändring tidsmässigt kan beaktas i behandlingen i områdets organ. Om en engångskorrigerig är negativ, borde det vara möjligt att reagera i tid på den också i fråga om planåren. Även om korrigeringen i vissa områden är negativ, ska det utredas om en positiv korrigerig dock ska betalas redan under år 2023. Därtill anmärkte Södra Karelens välfärdsområde i sitt utlåtande att det utöver den föreslagna ändringen är relativt sannolikt att det finns ett behov av att korrigera andra strukturella fel i finansieringsmodellen för åren 2023 och 2024.

6 Specialmotivering

35 §. Övergångsutjämnning. Enligt 1 mom. i paragrafen beaktas i finansieringen av välfärdsområden som övergångsutjämnning skillnaden mellan finansiering enligt de kalkylerade kostnaderna och de faktiska kostnaderna för kommunerna i välfärdsområdena. Enligt 6 mom. i paragrafen räknas övergångsutjämnningen för undantagssituationen år 2022 och den bestäms för framtida år. Den områdesspecifika övergångsutjämnningen bestäms utifrån skillnaden mellan den kalkylerade finansieringen och de kostnader som överförs från kommunerna i området (euro/invånare). Övergångsutjämnningen läggs till i eller dras av från den områdesspecifika kalkylerade finansieringen årligen.

I 2–5 mom. i paragrafen finns det bestämmelser om gradering av övergångsutjämnningen under åren 2023–2029. Övergångsutjämnningar betalas år 2023 i sin helhet till ett belopp som motsvarar skillnaden mellan de kalkylerade och faktiska kostnaderna och till ett gradvis sjunkande eller stigande belopp från år 2024 till år 2029, då skillnaden enligt den stadfästa lagen jämnats ut enligt välfärdsområde till -100/+200 euro per invånare. En eventuell återstående skillnad räknas därefter som en tills vidare permanent övergångsutjämnning.

I propositionen föreslås att maximibeloppet på den skillnad som begränsas med permanent övergångsutjämnningstillägg enligt 5 mom. ändras till -50 euro per invånare och att den anknutna graderingen av övergångsutjämnningstillägg enligt 4 mom. ändras. På samma gång föreslås en revidering av ordalydelsen av teknisk karaktär i 4 och 2 mom., vars syfte är att förbättra regleringens begriplighet. Därtill kompletteras 6 mom. i paragrafen, vilket gäller justering av övergångsutjämnningarna år 2023, med en bestämmelse om beaktande av retroaktiva löneharmoniseringskostnader. I 8 mom. i paragrafen föreskrivs om beaktande av den statligt finansierade andelen av övergångsutjämnningarna i justeringen i efterhand av finansieringen, vilket inte separat föreskrivs i den stadfästa lagen och vilket orsakat oklarhet i fråga om tolkning av lagen. Det föreslås inte att övriga moment i paragrafen ändras.

I paragrafens 2 mom. finns det föreskrifter om övergångsutjämningsavdraget. I den stadfästa lagen lyder 2 mom. som följer: ”Om välfärdsområdets kalkylerade kostnader är större än de faktiska kostnaderna *dras* skillnaden mellan de kalkylerade och faktiska kostnaderna *av* från välfärdsområdets finansiering i form av övergångsutjämnning till fullt belopp 2023 och från *skillnaden* per invånare ... till högst 10 euro år 2024 ...”. Övergångsutjämningsavdrag handlar om att ett avdrag som motsvarar skillnaden görs i den kalkylerade finansieringen för välfärdsområdet och detta avdrag minskar under övergångsperioden. I praktiken ökar beloppet på finansieringen gradvis, medan beloppet på övergångsutjämningsavdraget minskar årligen. I ordalydelsen i momentet finns det ett behov av att tydligare föra fram att *skillnaden med avdrag* för det belopp i euro per invånare vilket bestäms enligt år i momentet från och med år 2024 dras av från finansieringen som övergångsutjämnning. Inga andra ändringar föreslås i paragrafens 2 mom.

I 4 mom. i paragrafen föreskrivs att om de kalkylerade kostnaderna för ett välfärdsområde understiger de faktiska kostnaderna för kommunerna år 2022, tilläggs i finansieringen för välfärdsområdet som övergångsutjämnning skillnaden mellan de kalkylerade och faktiska kostnaderna till fullt belopp år 2023 och ett belopp i euro per invånare vilket årligen graderas i förhållande till skillnaden. Det föreslås att denna gradering ändras på så sätt att den beaktar begränsningen av skillnaden till -50 euro per invånare, vilken görs med ett permanent övergångsutjämnningstillägg. Beloppet på övergångsutjämnningstillägget minskas varje år med 10 euro per invånare per tillägg fram till år 2028.

Därtill föreslås att ordalydelsen i momentet förtydligas för att förbättra regleringens begriplighet. I momentet föreskrivs om övergångsutjämningsstillägg, varvid det handlar om ett tillägg som betalas utöver den kalkylerade finansieringen. I så fall innebär övergångsperioden att det tillägg som ska betalas minskar årligen fram till dess att den utjämningsgräns som förblir permanent uppnås år 2029. Ordalydelsen i den stadfästa lagen lyder som följande: ”Om välfärdsområdets kalkylerade kostnader är mindre än de faktiska kostnaderna läggs skillnaden mellan de kalkylerade och faktiska kostnaderna till välfärdsområdets finansiering i form av övergångsutjämnning till fullt belopp 2023 och till *skillnaden* per invånare ... till högst 10 euro år 2024 ...”. Det föreslås att ordalydelsen ändras på så sätt att *skillnaden med avdrag* för det årliga belopp i euro per invånare vilket föreskrivits i momentet läggs till som övergångsutjämnning i finansieringen från och med år 2024.

Det föreslås att 5 *mom.* i paragrafen ändras på så sätt att övergångsutjämningsstillägget från och med år 2028 permanent ska täcka en andel på över -50 euro av skillnaden mellan välfärdsområdets kalkylerade och kommunernas faktiska kostnader. Skillnaden räknas enligt 6 *mom.* i 2022 års nivå och justeras ännu år 2023 utifrån de tillgängliga bokslutsuppgifterna för år 2022 från och med finansieringen för år 2024. Övergångsutjämningsstillägget är en separat post som betalas utöver finansieringen, till vilket inte till exempel motsvarande förhöjningar som i den kalkylerade finansieringen görs.

Enligt 6 *mom.* i paragrafen justeras övergångsutjämningsarna utifrån kommunernas bokslutsuppgifter år 2023. Det föreslås att man i justeringen också beaktar de retroaktiva löneharmoniseringskostnader som ingår i kommunernas bokslutsuppgifter för åren 2021 och 2022 så att en kostnad som överförs motsvarar den faktiska lönekostnaden för ett år.

I momentet hänvisas i denna utsträckning till den närmare reglering som utfärdas genom förordning av statsrådet med stöd av 57 § 3 *mom.* i lagen om statsandel för kommunal basservice om hur retroaktiva löneharmoniseringskostnader beaktas då de kommunala kostnader som överförs justeras år 2023 utifrån bokslutsuppgifterna. I beräkningarna beaktas retroaktiva löneharmoniseringskostnader för kommunen vilka är bokförda som kostnader för åren 2021 och 2022 så att den lönekostnad som överförs motsvarar ett års prestationsbaserade lönekostnader. Kommunerna och samkommunerna ska senast den 30 juni 2023 till finansministeriet överlämna uppgifter om ovan nämnda kostnader och grunderna för upptagningen av dessa samt om domstolsbeslut eller ett bindande avtal, vilka ligger till grund för utbetalning av retroaktiva kostnader.

I paragrafens 8 *mom.* finns det bestämmelser om finansiering av övergångsutjämningsar. I momentet föreskrivs att om de avdrag som sammanlagt görs i välfärdsområdenas finansiering i form av övergångsutjämnning är större än de tillägg som sammanlagt görs i form av övergångsutjämnning, läggs till välfärdsområdenas finansiering ett belopp som motsvarar denna skillnad. Finansieringsstillägget är lika stort per invånare i alla välfärdsområden.

Om de tillägg som görs som övergångsutjämnning å sin tur sammanlagt är större än avdragen, görs ett tillägg av ett belopp som motsvarar skillnaden i den nationella finansieringen av välfärdsområdet och det riktas enligt de tillägg som ska göras som en övergångsutjämnning enligt välfärdsområde.

År 2023 är nettoinverkan av övergångsutjämningsen noll på nationell nivå, det vill säga att de sammanräknade avdrag som ska göras som övergångsutjämnning i välfärdsområdenas finansiering är lika stora som de sammanräknade tillägg som ska göras i form av övergångsutjämnning. Från och med år 2024 motsvarar inte tilläggen och avdragen varandra på riksomfattande nivå. Enligt de nyaste beräkningarna betalar staten ett belopp som motsvarar nettoinverkan under

övergångsperioden åren 2027–2029 och från och med år 2030 en tills vidare permanent övergångsutjämnning (cirka 92 miljoner euro från och med år 2029 under övergångsperioden enligt den stadfästa finansieringslagen).

Det föreslås att paragrafens 8 mom. innehåller bestämmelser om beaktande av den statligt finansierade andelen i justeringen i efterhand av finansieringsnivån enligt 10 § i finansieringslagen. När nivån på statens finansiering fastställs för finansåret i justeringen i efterhand beaktas de faktiska kostnaderna i välfärdsområdena enligt uppgifterna i de bokslut som färdigställts årligen i efterhand så att skillnaden mellan ifrågavarande års kalkylerade och faktiska kostnader läggs till i eller dras av från finansieringen.

En statsbetald finansiering för välfärdsområdena är i sin helhet större än en kalkylerad finansiering som bestäms enligt 3 kap. i finansieringslagen i en utsträckning som motsvarar den statligt finansierade andelen av övergångsutjämnningen. Eftersom övergångsutjämnningen bestäms i 2022 års nivå, är den inte en del av den årliga kalkylerade finansieringen, den förs inte in i beräkningsbasen för finansieringen och på den tillämpas inte årliga finansieringsförhöjningar (6 § i finansieringslagen). I justeringen av finansieringen i efterhand syns dock också (netto)inverkan av övergångsutjämnningen sannolikt på riksomfattande nivå i välfärdsområdenas kostnader. I så fall är det motiverat att på motsvarande sätt beakta inverkan av övergångsutjämnningarna i justeringen i efterhand utöver de kalkylerade kostnaderna i den utbetalda finansieringen till området, för att andelen av den statliga finansieringen av övergångsutjämnningarna inte på omotiverat sätt höjer det belopp som betalas som justering i efterhand utifrån skillnaden mellan de kalkylerade och faktiska kostnaderna.

35 a §. *Korrigeringspost för ett välfärdsområdes finansiering för 2023.* Enligt paragrafen görs ett separat tillägg eller avdrag av engångsnatur i finansieringen för välfärdsområdena år 2024 utifrån bokslutsuppgifterna för år 2022 för kommunerna i varje område. Det föreslås att paragrafen och dess rubrik ändras på så sätt att regleringen möjliggör att korrigeringsposten för finansieringen för år 2023 enligt välfärdsområde (engångsersättning), vilken ska betalas år 2024, upptas i finansieringen för år 2023.

Som grund för den kalkylmässiga statliga finansieringen för år 2023 för välfärdsområdena används kommunernas kostnader för social- och hälsovården och räddningsväsendet enligt budgetuppgifterna för år 2022. Därtill görs ett tillägg eller ett avdrag av en övergångsutjämnning i den kalkylerade finansieringen för varje område, vilken räknas utifrån kommunernas bokslutsuppgifter för år 2021 och budgetuppgifter för år 2022. Enligt 34 § i finansieringslagen justeras nivån på den statliga finansieringen för hela landet för år 2024 så att den motsvarar bokslutsuppgifterna för år 2022. Enligt 35 § i finansieringslagen justeras också övergångsutjämnningarna på motsvarande sätt.

Ordalydelsen i paragrafens 1 mom. ändras på så sätt att engångsersättningen handlar om en korrigeringspost för finansieringen för år 2023. Engångsersättningen kan i så fall antecknas redan i 2023 års finansiering. Ändringen utjämnar finansieringen för åren 2023 och 2024 och förbättrar välfärdsområdenas resultat år 2023. Om uppgifterna om utfallet för kommunernas kostnader år 2022 är avsevärt högre än budgetuppgifterna, är det möjligt att välfärdsområdena uppvisar underskott år 2023. I enlighet med 115 § 2 mom. i lagen om välfärdsområden ska ett underskott i välfärdsområdets balansräkning täckas inom högst två år från ingången av det år som följer efter det att bokslutet fastställdes. Följaktligen gäller skyldigheten att täcka underskott för år 2023 redan från och med år 2024 för dessa områden. Upptagning av korrigeringsposten i finansieringen för år 2023 kan följaktligen bidra till att underlätta dessa områdens situation. Dessutom påverkar detta fullmakterna att uppta lån för år 2024. Beslutet om välfärdsom-

rådenas fullmakter att uppta lån för år 2024 fattas på våren 2023. Beloppet på ett välfärdsområdes fullmakt att uppta lån påverkas bland annat av välfärdsområdets årsbidrag. Om den korrigering som ska göras utifrån bokslutsuppgifterna för år 2022 kan göras redan för år 2023, är det möjligt att justeras årsbidraget för år 2023 på ett sätt motsvarar beloppet på korrigeringen. Korrigeringen kan beaktas redan på våren 2023 utifrån kommunernas preliminära bokslutsuppgifter och följaktligen beaktas den i besluten om fullmakterna att uppta lån för år 2024.

I 1 mom. i paragrafen föreslås också att tidpunkten för att betala ut engångsersättning preciseras så att korrigeringsposten av engångsnatur för finansieringen för år 2023 betalas ut uttryckligen i januari 2024. Med tanke på upptagningen i finansieringen är inte tidpunkten för utbetalning av engångsersättningen av betydelse, om engångsersättningen på det föreslagna sättet föreskrivs som en post som hör till finansieringen för år 2023.

Enligt 2 mom. i paragrafen dras tilläggsfinansiering som betalats till ett välfärdsområde år 2023 av från det finansieringstillägg som beviljas år 2023 till välfärdsområdet i fråga med stöd av 1 mom. Det föreslås att ordalydelsen i paragrafen ändras för att överensstämma med 1 mom., så att ett tillägg eller avdrag av finansieringen för år 2024 i stället handlar om ett finansieringstillägg för år 2023. Fortfarande ska tilläggsfinansiering som betalats ut under år 2023 dras av från den aktuella engångsersättningen för år 2023. En eventuell tilläggsfinansiering som överstiger beloppet på engångsersättningen dras dock inte av.

I paragrafens 3 mom. finns det bestämmelser om beaktande av finansieringstillägg för år 2023 i justering i efterhand av finansieringen enligt 10 §. Det sammanlagda beloppet på finansieringen för år 2023 dras av från välfärdsområdenas faktiska kostnader och det sammanlagda beloppet på avdragen från finansieringen läggs till i välfärdsområdenas faktiska kostnader i beräkningen av skillnaden mellan de kalkylmässiga och faktiska kostnaderna för finansieringen för finansåret 2025.

7 Bestämmelser på lägre nivå än lag

Med stöd av 34 § 4 mom. i finansieringslagen och 57 § 3 och 6 mom. i lagen om statsandel för kommunal basservice är avsikten att genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser om hur kommunernas retroaktiva löneharmoniseringskostnader beaktas vid justeringen av överföringskalkylerna för kommunernas och välfärdsområdenas finansiering år 2023.

Utkasten till de förordningar av statsrådet vilka ska ges med stöd av finansieringslagen och lagen om statsandel för kommunal basservice är på remiss mellan den 14 november och den 2 december 2022. Regleringen kring justering av överföringskalkylerna ingår i de utkast till förordningar vilka är på remiss. Avsikten är att utfärda förordningarna i slutet av innevarande år så att de träder i kraft den 1 januari 2023. Bestämmelserna på förordningsnivå om justering av överföringskalkylerna avses utfärdas antingen som en del av ovan nämnda förordningar eller separat i början av år 2023.

8 Ikraftträdande

Det föreslås att lagen träder i kraft på våren 2023.

9 Genomförande och uppföljning

Finansministeriet följer funktionen för finansieringssystemet för välfärdsområdena som en del av styrnings-, förhandlings- och uppföljningsprocesserna för välfärdsområdena.

10 Förhållande till andra propositioner

10.1 Samband med andra propositioner

Propositionen har inte samband med andra propositioner.

10.2 Förhållande till budgetpropositionen

Propositionen har inte samband med budgetpropositionen för år 2023.

11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Grundlagsutskottet behandlade finansieringen av välfärdsområdena i sitt utlåtande om reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet (GrUU 17/2021 rd, s. 23). Redan förra valperioden menade utskottet i sin analys av propositionen om vårdreformen att utskottet i fråga om större förvaltningsområden än kommuner inte har någon tolkningspraxis som motsvarar praxisen för den kommunala finansieringsprincipen. Utskottet anser att till skyldigheten att tillgodose de grundläggande fri- och rättigheterna i 22 § i grundlagen hör till statens ansvar att se till att områden enligt 121 § 4 mom. i grundlagen har praktiska förutsättningar att klara av sina uppgifter (GrUU 26/2017 rd, s. 23, se också GrUU 10/2015 rd och GrUU 37/2009 rd). Finansieringsprincipens betydelse i fråga om social- och hälso tjänsterna framhävs av de skyldigheter som avses i 19 § 3 mom. respektive 22 § i grundlagen. Grundlagsutskottet anser att finansieringen av de områden som avses i 121 § 4 mom. i grundlagen i tillämpliga delar ska bedömas i ljuset av grundlagsutskottets praxis i fråga om finansieringsprincipen (GrUU 15/2018 rd).

Finansieringsprincipens betydelse vid den konstitutionella bedömningen av bestämmelserna om förvaltningsområden som är större än kommuner avviker dock bland annat på grund av att beskattningsrätten saknas (GrUU 15/2018 rd, s. 21). Det är uttryckligen den statliga finansieringen och fördelningen av den som intar en avgörande ställning när det gäller att se till att välfärdsområdena klarar av att sköta sina uppgifter på ett ändamålsenligt sätt (GrUU 15/2018 rd, s. 21).

I propositionen föreslås att regleringen kring övergångsutjämnningar i finansieringslagen ändras så att den skillnad mellan kalkylerade och faktiska kostnader vilken jämnas ut med en permanent övergångsutjämnning är högst -50 euro per invånare (35 § 4 och 5 mom.). Ändringen ökar finansieringen för de välfärdsområden som får finansiering i form av övergångsutjämnningstilllägg och vars kalkylerade kostnader enligt finansieringslagen, uppskattade enligt 2022 års nivå, är lägre än de faktiska kostnaderna för kommunerna i området. I enlighet med 35 § 8 mom. i finansieringslagen begränsar staten övergångsutjämnningar i den utsträckning som de sammanräknade övergångsutjämnningstilläggen på riksomfattande nivå överskrider de sammanräknade övergångsutjämningsavdragen. Den föreslagna ändringen innebär inte att finansieringen minskar i något välfärdsområde.

I propositionen föreslås också en ny bestämmelse om beaktande av kommunernas retroaktiva löneharmoniseringskostnader då övergångsutjämnningarna justeras år 2023 utifrån kommunernas bokslutsuppgifter för åren 2021 och 2022. I några av de organisationer som för närvarande verkar i samkommunsform har man genomfört eller håller man på att genomföra harmonisering av uppgiftsspecifika löner retroaktivt för tidigare år på så sätt att de kumulativa harmoniseringsposterna kommer att allokeras till kalkylåren 2021–2022 som används i överföringskalkylerna av finansieringen. Från de kostnadsuppgifter som ingår i bokslutsuppgifterna görs ett avdrag av sådana löneharmoniseringskostnader som kommunerna under de ovan nämnda åren betalat retroaktivt och som snedvrider beloppet på de kostnader som överförs. I annat fall övergår kostna-

der av engångsnatur till finansieringen av välfärdsområdena, vilka dock inte belastar välfärdsområdenas ekonomi från och med år 2023. Därtill minskas för mycket inkomster hos kommunerna i en omfattning som motsvarar de retroaktiva kostnaderna. I lagstiftningen har man avsett att de kostnader som överförs innehåller ett belopp som motsvarar kostnaderna för ett år av de kostnader som överförs från kommunerna tillsammans med uppgifterna, inklusive lönekostnaderna för personalen. Förslaget är en del av den regleringshelhet som har som mål att hindra de snedvridningar som orsakas av de nämnda kostnaderna i överföringen av finansieringen från kommunerna till välfärdsområdena. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om hur retroaktiva löneharmoniseringskostnader som tagits upp för de år som påverkar överföringskalkylerna ska beaktas.

Den statligt finansierade andelen av övergångsutjämningsarna föreslås att beaktas då finansieringen på riksomfattande nivå för välfärdsområdena justeras i efterhand i enlighet med 10 § utifrån skillnaden mellan de faktiska och kalkylerade kostnaderna. Övergångsutjämningsarna är inte en del av den kalkylerade finansieringen, utan en post som är separat från den, med vilken man utjämnar övergången från den nuvarande modellen med den faktiska finansieringen för kommunerna till modellen med den kalkylerade finansieringen. I regleringen kring justeringen i efterhand har inte detta beaktats. Nivån på den riksomfattande kalkylerade finansieringen för välfärdsområdena fastställs i enlighet med 2 kap. i finansieringslagen och i den beaktas årligen i förväg ändringar också i servicebehovet och kostnadsnivån. Syftet med justeringen i efterhand är att korrigera den kalkylerade finansieringen för varje år efter att bokslutsuppgifterna är färdiga så att den överensstämmer med de faktiska kostnaderna. Om regleringen inte kompletteras på det föreslagna sättet, kumuleras inverkan av den statligt finansierade andelen av övergångsutjämningsarna. Andelen ökar i praktiken den kalkylerade finansieringsbasen år för år och därtill höjs också en motsvarande andel av den årligen som en del av finansieringsbasen i enlighet med 7 och 8 § i finansieringslagen utifrån servicebehovet och ändringarna av kostnadsnivån.

Med förslagen om upptagning av finansiering av engångsnatur enligt välfärdsområde för år 2023 och utbetalningstidpunkten vill man förbättra välfärdsområdenas ekonomiska situation år 2023. Finansieringsnivån år 2023 kan innan den justering som görs utifrån kommunernas bokslutsuppgifter för år 2022 avvika från den finansiering som fastställs utifrån de slutliga kostnader som överförs. Förslaget förbättrar välfärdsområdena resultat för år 2023, vilket bland annat påverkar fastställandet av fullmakterna att uppta lån år 2024 och innebär att perioden för att täcka underskott i vissa områden eventuellt inte börjar redan år 2024.

Regeringen anser att lagförslaget kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Utifrån det som konstaterats ovan lämnas följande lagförslag till riksdagen för godkännande:

Lag

om ändring av 35 och 35 a § i lagen om välfärdsområdenas finansiering

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om välfärdsområdenas finansiering (617/2021) 35 och 35 a §, av dem 35 a §
sådan den lyder i lag 700/2022, som följer:

35 §

Övergångsutjämning

I välfärdsområdets finansiering beaktas som övergångsutjämning skillnaden mellan finansieringen enligt de kalkylerade kostnaderna och de faktiska kostnaderna för kommunerna inom välfärdsområdets område på det sätt som föreskrivs i 2–5 mom.

Om välfärdsområdets kalkylerade kostnader är större än de faktiska kostnaderna dras skillnaden mellan de kalkylerade och faktiska kostnaderna av från välfärdsområdets finansiering i form av övergångsutjämning till fullt belopp 2023 och därefter minskad per invånare som följer:

- 1) högst 10 euro år 2024,
- 2) högst 30 euro år 2025,
- 3) högst 60 euro år 2026,
- 4) högst 90 euro år 2027,
- 5) högst 150 euro år 2028,
- 6) högst 200 euro år 2029.

Den skillnad som överstiger 200 euro per invånare utjämnas tills vidare genom en permanent övergångsutjämning.

Om välfärdsområdets kalkylerade kostnader är mindre än de faktiska kostnaderna läggs skillnaden mellan de kalkylerade och faktiska kostnaderna till välfärdsområdets finansiering i form av övergångsutjämning till fullt belopp 2023 och därefter minskad per invånare som följer:

- 1) högst 10 euro år 2024,
- 2) högst 20 euro år 2025,
- 3) högst 30 euro år 2026,
- 4) högst 40 euro år 2027,
- 5) högst 50 euro år 2028.

Den skillnad som överstiger 50 euro per invånare utjämnas tills vidare genom en permanent övergångsutjämning.

Skillnaden mellan de kalkylerade och faktiska kostnaderna enligt 1 mom. beräknas enligt nivå år 2022. De faktiska kostnaderna för kommunerna inom välfärdsområdets område beaktas kommunvis som medeltal för 2021 och 2022, vilka höjs till nivån för hela landet för 2022. Vid beräkningen av medeltalet används de bokslutsuppgifter som kommunerna lämnat till Statskontoret för 2021 och kommunernas budgetuppgifter för 2022. De faktiska kostnaderna justeras 2023 från och med finansieringen för 2024 på basis av de tjänstespecifika bokslutsuppgifter för 2022 som kommunerna lämnat till Statskontoret. Vid justeringen beaktas de retroaktiva löneharmoniseringskostnader som ingår i kommunernas bokslut för 2021 och 2022 på det sätt som föreskrivs i 57 § 3 mom. i lagen om statsandel för kommunal basservice och i bestämmelser givna med stöd av det momentet.

Välfrädsområdes övergångsutjämninö justeras från och med finansieringen för 2026 så att det till övergångsutjämninö läggs skillnaden mellan den kalkylerade finansiering som beräkns med koefficienten för främjande av hälsa och välfärd och den kalkylerade finansiering som beräkns utan denna koefficient.

Om de avdrag som sammanlagt görs i välfärdssområdenas finansiering i form av övergångsutjämninö är större än de tillägg som sammanlagt görs i form av övergångsutjämninö, läggs till välfärdssområdenas finansiering ett belopp som motsvarar denna skillnad. Ökningen av finansieringen är lika stor per invånare i alla välfärdssområden. Den andel av övergångsutjämninö som staten finansierar beaktas vid den justering i efterhand som avses i 10 § genom att den läggs till den kalkylerade finansiering som betalats till välfärdssområdena, så att andelen inte höjer beloppet av den justering i efterhand som betalas på basis av skillnaden mellan de kalkylerade och de faktiska kostnaderna.

35 a §

Korrigerinö av ett välfärdssområdes finansiering för 2023

Välfärdssområdes finansiering för 2023 korrigeras genom att det i januari 2024 betalas ut ett separat tillägg av engångsnatur eller görs ett separat avdrag av engångsnatur, om beloppet av den statliga finansiering som beviljats välfärdssområdet år 2023 utifrån en justering enligt 35 § 6 mom. har varit mindre eller större än de faktiska kostnaderna för kommunerna i det område som välfärdssområdet omfattar. Tillägget eller avdraget räknas ut så att den statliga finansiering som beviljats välfärdssområdet 2023 jämförs med det belopp som välfärdssområdet skulle ha beviljats i statlig finansiering om man vid beräkningen hade använt de tjänstspecifika bokslutsuppgifterna för 2022 i stället för kommunernas budgetuppgifter för 2022. Tillägget eller avdraget är lika stort som den skillnad som fåtts på detta sätt.

Den tilläggsfinansiering som år 2023 betalats till ett välfärdssområde dras av från det finansieringstillägg för 2023 som beviljas välfärdssområdet med stöd av 1 mom.

Det sammanlagda beloppet av tilläggen till finansieringen för 2023 enligt denna paragraf dras av från välfärdssområdenas faktiska kostnader, och det sammanlagda beloppet av avdragen från finansieringen läggs till välfärdssområdenas faktiska kostnader vid beräkningen av den skillnad mellan de kalkylerade kostnaderna och de faktiska kostnaderna som avses i 10 § jämfört med finansieringen för finansåret 2025.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 24 november 2022

Statsminister

Sanna Marin

Kommunminister Sirpa Paatero

Lag

om ändring av 35 och 35 a § i lagen om välfärdsområdenas finansiering

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om välfärdsområdenas finansiering (617/2021) 35 och 35 a §, av dem 35 a §
sådan den lyder i lag 700/2022, som följer:

Gällande lydelse

35 §

Övergångsutjämnning

I välfärdsområdets finansiering beaktas som övergångsutjämnning skillnaden mellan finansieringen enligt de kalkylerade kostnaderna och de faktiska kostnaderna för kommunerna inom välfärdsområdets område på det sätt som föreskrivs i 2—5 mom.

Om välfärdsområdets kalkylerade kostnader är större än de faktiska kostnaderna dras skillnaden mellan de kalkylerade och faktiska kostnaderna av från välfärdsområdets finansiering i form av övergångsutjämnning till fullt belopp 2023. Efter år 2023 dras skillnaden per invånare mellan de kalkylerade och de faktiska kostnaderna av enligt följande:

- 1) högst 10 euro år 2024,
- 2) högst 30 euro år 2025,
- 3) högst 60 euro år 2026,
- 4) högst 90 euro år 2027,
- 5) högst 150 euro år 2028,
- 6) högst 200 euro år 2029.

Den skillnad som överstiger 200 euro per invånare utjämnas tills vidare genom en permanent övergångsutjämnning.

Om välfärdsområdets kalkylerade kostnader är mindre än de faktiska kostnaderna läggs skillnaden mellan de kalkylerade och faktiska kostnaderna till välfärdsområdets finansiering i form av övergångsutjämnning till fullt belopp

Föreslagen lydelse

35 §

Övergångsutjämnning

I välfärdsområdets finansiering beaktas som övergångsutjämnning skillnaden mellan finansieringen enligt de kalkylerade kostnaderna och de faktiska kostnaderna för kommunerna inom välfärdsområdets område på det sätt som föreskrivs i 2—5 mom.

Om välfärdsområdets kalkylerade kostnader är större än de faktiska kostnaderna dras skillnaden mellan de kalkylerade och faktiska kostnaderna av från välfärdsområdets finansiering i form av övergångsutjämnning till fullt belopp 2023 *och därefter minskad per invånare som följer:*

- 1) högst 10 euro år 2024,
- 2) högst 30 euro år 2025,
- 3) högst 60 euro år 2026,
- 4) högst 90 euro år 2027,
- 5) högst 150 euro år 2028,
- 6) högst 200 euro år 2029.

Den skillnad som överstiger 200 euro per invånare utjämnas tills vidare genom en permanent övergångsutjämnning.

Om välfärdsområdets kalkylerade kostnader är mindre än de faktiska kostnaderna läggs skillnaden mellan de kalkylerade och faktiska kostnaderna till välfärdsområdets finansiering i form av övergångsutjämnning till fullt belopp 2023 *och därefter minskad per invånare som följer:*

Gällande lydelse

2023. Efter år 2023 läggs skillnaden per invånare mellan de kalkylerade och de faktiska kostnaderna till enligt följande:

- 1) högst 10 euro år 2024,
- 2) högst 30 euro år 2025,
- 3) högst 60 euro år 2026,
- 4) högst 75 euro år 2027,
- 5) högst 90 euro år 2028,
- 6) högst 100 euro år 2029.

Den skillnad som överstiger 100 euro per invånare utjämnas tills vidare genom en permanent övergångsutjämnning.

Skillnaden mellan de kalkylerade och faktiska kostnaderna enligt 1 mom. beräknas på 2022 års nivå. De faktiska kostnaderna för kommunerna inom välfärdsområdets område beaktas kommunvis som medeltal för 2021 och 2022, vilka höjs till nivån för hela landet för 2022. Vid beräkningen av medeltalet används de bokslutsuppgifter som kommunerna lämnat till Statskontoret för 2021 och kommunernas budgetuppgifter för 2022. De faktiska kostnaderna justeras 2023 från och med finansieringen för 2024 på basis av de tjänstespecifika bokslutsuppgifter för 2022 som kommunerna lämnat till Statskontoret.

Välfärdsområdets övergångsutjämnning justeras från och med finansieringen för 2026 så att det till övergångsutjämnningen läggs skillnaden mellan den kalkylerade finansiering som beräknats med koefficienten för främjande av hälsa och välfärd och den kalkylerade finansiering som beräknats utan denna koefficient.

Om de avdrag som sammanlagt görs i välfärdsområdenas finansiering i form av övergångsutjämnning är större än de tillägg som sammanlagt görs i form av övergångsutjämnning, läggs till välfärdsområdenas finansiering ett belopp som motsvarar denna skillnad. Ökningen av finansieringen är lika stor per invånare i alla välfärdsområden.

Föreslagen lydelse

- 1) högst 10 euro år 2024,
- 2) högst 20 euro år 2025,
- 3) högst 30 euro år 2026,
- 4) högst 40 euro år 2027,
- 5) högst 50 euro år 2028.

Den skillnad som överstiger 50 euro per invånare utjämnas tills vidare genom en permanent övergångsutjämnning.

Skillnaden mellan de kalkylerade och faktiska kostnaderna enligt 1 mom. beräknas *enligt nivån år 2022*. De faktiska kostnaderna för kommunerna inom välfärdsområdets område beaktas kommunvis som medeltal för 2021 och 2022, vilka höjs till nivån för hela landet för 2022. Vid beräkningen av medeltalet används de bokslutsuppgifter som kommunerna lämnat till Statskontoret för 2021 och kommunernas budgetuppgifter för 2022. De faktiska kostnaderna justeras 2023 från och med finansieringen för 2024 på basis av de tjänstespecifika bokslutsuppgifter för 2022 som kommunerna lämnat till Statskontoret. *Vid justeringen beaktas de retroaktiva löneharmoniseringskostnader som ingår i kommunernas bokslut för 2021 och 2022 på det sätt som föreskrivs i 57 § 3 mom. i lagen om statsandel för kommunal basservice och i bestämmelser givna med stöd av det momentet.*

Välfärdsområdets övergångsutjämnning justeras från och med finansieringen för 2026 så att det till övergångsutjämnningen läggs skillnaden mellan den kalkylerade finansiering som beräknats med koefficienten för främjande av hälsa och välfärd och den kalkylerade finansiering som beräknats utan denna koefficient.

Om de avdrag som sammanlagt görs i välfärdsområdenas finansiering i form av övergångsutjämnning är större än de tillägg som sammanlagt görs i form av övergångsutjämnning, läggs till välfärdsområdenas finansiering ett belopp som motsvarar denna skillnad. Ökningen av finansieringen är lika stor per invånare i alla välfärdsområden. *Den andel av övergångsutjämnningen som staten finansierar*

Gällande lydelse

35 a §

Ersättning per välfärdsområde 2024

I finansieringen av ett välfärdsområde görs år 2024 ett separat tillägg av engångsnatur eller ett separat avdrag av engångsnatur, om beloppet av den statliga finansiering som beviljats välfärdsområdet år 2023 utifrån en justering enligt 35 § 6 mom. har varit mindre eller större än de faktiska kostnaderna för kommunerna i det område som välfärdsområdet omfattar. Tillägget eller avdraget räknas ut så att den statliga finansiering som beviljats välfärdsområdet 2023 jämförs med det belopp som välfärdsområdet skulle ha beviljats i statlig finansiering om man vid beräkningen hade använt de tjänstspecifika bokslutsuppgifterna för 2022 i stället för kommunernas budgetuppgifter för 2022. Tillägget eller avdraget är lika stort som den skillnad som fåtts på detta sätt.

Den tilläggsfinansiering som år 2023 betalats till ett välfärdsområde dras av från det finansieringstillägg som beviljas välfärdsområdet med stöd av 1 mom.

Det sammanlagda beloppet av tilläggen till finansieringen enligt denna paragraf dras av från välfärdsområdenas faktiska kostnader, och det sammanlagda beloppet av avdragen från finansieringen läggs till välfärdsområdenas faktiska kostnader vid beräkningen av den skillnad mellan de kalkylerade kostnaderna och de faktiska kostnaderna som avses i 10 § jämfört med finansieringen för finansåret 2025.

Föreslagen lydelse

beaktas vid den justering i efterhand som avses i 10 § genom att den läggs till den kalkylerade finansiering som betalats till välfärdsområdena, så att andelen inte höjer beloppet av den justering i efterhand som betalas på basis av skillnaden mellan de kalkylerade och de faktiska kostnaderna.

35 a §

Korrigerig av ett välfärdsområdes finansiering för 2023

Välfärdsområdets finansiering för 2023 korrigeras genom att det i januari 2024 betalas ut ett separat tillägg av engångsnatur eller görs ett separat avdrag av engångsnatur, om beloppet av den statliga finansiering som beviljats välfärdsområdet år 2023 utifrån en justering enligt 35 § 6 mom. har varit mindre eller större än de faktiska kostnaderna för kommunerna i det område som välfärdsområdet omfattar. Tillägget eller avdraget räknas ut så att den statliga finansiering som beviljats välfärdsområdet 2023 jämförs med det belopp som välfärdsområdet skulle ha beviljats i statlig finansiering om man vid beräkningen hade använt de tjänstspecifika bokslutsuppgifterna för 2022 i stället för kommunernas budgetuppgifter för 2022. Tillägget eller avdraget är lika stort som den skillnad som fåtts på detta sätt.

Den tilläggsfinansiering som år 2023 betalats till ett välfärdsområde dras av från det finansieringstillägg för 2023 som beviljas välfärdsområdet med stöd av 1 mom.

Det sammanlagda beloppet av tilläggen till finansieringen för 2023 enligt denna paragraf dras av från välfärdsområdenas faktiska kostnader, och det sammanlagda beloppet av avdragen från finansieringen läggs till välfärdsområdenas faktiska kostnader vid beräkningen av den skillnad mellan de kalkylerade kostnaderna och de faktiska kostnaderna som avses i 10 § jämfört med finansieringen för finansåret 2025.

Denna lag träder i kraft den 20 .

